

CURIERUL JUDICIAR

REVISTĂ DE DOCTRINĂ-JURISPRUDENȚĂ-LEGIslaȚIUNE-ECONOMIE POLITICĂ-FINANȚE-SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
fost Ministru, Avocat
Președintele Uniunii avocaților din România

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov, Avocat; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Radu Dimiu**, Magistrat la Trib. Ilfov; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Avocat; **D. Găleşescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stocanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

— *Donațiunea mortis causa constituie ea care un mod de a dispune cu titlu gratuit în Dreptul nostru?* de profesor Al. Cerban;

— *Studii de Drept procesual civil de Sabin Moldovan*. Recenzie de Tr. R. Scriban.

JURISPRUDENȚE:

— Inalta Curte de Casajie și Justiție s. I: *Haidarliu Constantin* cu *C. Cerni Bogov* (Legea conversiunii. Declarațiune de asanarea datoriiilor. Debitor agricol. Competință. Dacă această competență se determină după întinderea terenului debitorului sau după cum se găsește în folosința sau proprietatea debitorului);

— Idem, s. II: *Nicolae Drăgan* cu *G. D. Popescu* (Chirii. Acțiune isvorită dintr'un contract de închiriere. Părțile au ales calea dreptului comun. Judecare în Camera de consiliu. Contestajie. Admisibilitate);

— Idem, s. III: *Administrația comercială a Porturilor* cu *Eutur C.* și *a.* (Docuri. Manipularea mărfurilor din interiorul lor. Dacă se aplică dispozițiunile legii pentru organizarea muncii în porturi);

— Idem, idem: *Regia Aut. C. F. R.* cu *Moise Mircescu* (Responsabilitate. C. F. R. Bilete de călătorie eliberate peste numărul locurilor. Imbulzirea călătorilor să ocupe locuri înainte de a se opri trenul la aducerea în gară. Lipsa măsurilor de pază și ordine. Provocare de accident unui călător. Quasi-delicat civil, un delicat penal. Nu se poate opune prescripția penală. Daune);

— Idem, idem: *Casa Aut. a Monopolurilor Statului* cu *Constanța Stănculescu* (Funcționar public. Funcționar ce ocupa la 1916 o funcțiune publică plătit cu diurnă. Definițiunea funcționarului după legea statutului funcționarilor publici. Permanența funcțiunii, nu felul remunerațiunii. Ce se înțelege prin diurnist în sensul legii?);

— Idem, idem: *Eleodor I. Băltățeanu* cu *N. Trancotă și a.* (Apel. Obținerea unui termen pentru motivarea apelului. Lipsa apelantului la acest termen fără a fi depus motivele. Opoziție. Depunerea motivelor cu 10 zile înainte de primul termen fixat în opoziție. Tardivitate. Decădere);

— Curtea de Apel București s. V: *Maria și Maior N. Dumitrescu* cu *I. Burloj și a.* (Legea conversiunii. Cererea creditorului că debitorul nu beneficiază de lege. Dotă. Constituie la căsătoria cu un ofițer a unei creanțe ipotecare. Cuantumul exceptat de lege este cel cerut de legea căsătoriilor ofițerilor în vigoare la 7 Aprilie 1934. Cum se face stabilirea capitalului exceptat. În instanța de stabilire trebuiesc citați toți creditorii);

— Tribunalul Ilfov s. I com.: *Banca populară Sf. Petru și Pavel* cu *Banca Centrală Cooperativă* (Legea cooperăției. Statute. Aprobarea lor prin decret regal. Dacă decizia adunării generale care le-a adoptat mai poate să fie suspendată de presidentul tribunalului comercial când statutele au fost sancționate prin decret regal. Competința presidentului Curții de Apel).

DONAȚIUNEA MORTIS CAUSA CONSTITUE EA OARE UN MOD DE A DISPUNE CU TITLU GRATUIT ÎN DREPTUL NOSTRU?

D-l Traian Ionașcu, distinsul nostru coleg dela Facultatea juridică din Iași, într'un studiu interesant, publicat în Pandectele Române din 1935, ocupându-se de particularitățile dreptului nostru în materie de liberalități, reia, într'o argumentare mai amplă, o părere exprimată pentru prima oară în 1927 și susține că în dreptul românesc, spre deosebire de dreptul francez, există trei moduri de a dispune cu titlu gratuit și anume: donațiunea între vii, legatul și instituția contractuală care n'ar fi decât o donațiune *mortis causa*. În sprijinul părerei sale, colegul nostru susține că art. 800 din codul civil român deși este reprodus după art. 893 din codul civil francez, totuși din cauza modului său de redactare, ar trebui să-i dăm o altă interpretare decât textului corespunzător francez și anume: pe când legea franceză restrânge libertatea de a dispune cu titlu gratuit, atât din punctul de vedere al modurilor de dispoziție cât și în ce privește formele de realizare ale liberalității, legiuitorul nostru s'ar mărgini să reglementeze și să mărginească numai formele de dispoziție cu titlu gratuit; de aceea ar rezulta consecința că în dreptul nostru s'ar putea dispune și prin alt mod sau procedeu decât legatul sau donațiunea între vii și anume prin donațiunea *mortis causa*.

Pe de altă parte se mai invoacă cuprinsul articolelor 821 și 933 cod. civil român, care ar constitui aplicațiuni ale dispoziției edictate de art. 800 și din care ar rezulta voința legiuitorului nostru de a consfinți validitatea donațiunilor *mortis causa*; că, în fine, legiuitorul admitând acest mod de a dispune cu titlu gratuit n'a făcut altceva decât să continue tradiția vechiului nostru drept care admitea validitatea donațiunii *mortis causa*.

Niciunul din argumentele invocate nu ni se pare întemeiat și credem că donațiunea de bunuri viitoare este numai o modalitate a donațiunii între vii, care nu poate fi identificată cu donațiunea *mortis causa* fiindcă nu întrunește elementele caracteristice ale acestui fel de liberalitate.

Mai întâiu în ce privește argumentul de ordin istoric bazat pe soluțiunea dreptului aplicat în momen-

tul promulgării codului civil, el nu este concludent dintr'un îndoit punct de vedere: în primul loc, pentru a se putea invoca dispozițiunile vechilor legiuiri Calimach și Caragea, ca isvor de drept sub imperiul legislațiunei actuale, ar trebui făcută în prealabil dovada că acele dispozițiuni sunt conforme principiilor și regulilor consfințite de codul civil; pe de altă parte art. 1290 din codul Calimach departe de a consfinți donațiunea *mortis causa* ca o figură juridică distinctă, o asimilează uneori cu un legat, alteori cu o donațiune între vii. În adevăr iată cum se exprimă textul citat care este reproducerea fidelă a art. 956 din codul civil austriac: „dăruirea a cărei împlinire numai după moartea dăruitorului este să se facă, are putere ca un legatam, păzindu-se însă formele cele prescrise pentru acesta; atunci numai se socotește ca o tocmeală când acela căruia s'au făcut, au primit dăruirea; când dăruitorul s'au lepădat anume de oborîrea dăruirii și când pentru aceasta i s'au dat o puternică scrisoare”.

Rezultă din acest text în mod neîndoelnic că donațiunea *mortis causa* făcută sub formă de contract avea valoare numai când avea ca obiect bunuri prezente pe care donatarul le-a primit și când în mod categoric donatorul a renunțat la facultatea de a revoca donațiunea; cu alte cuvinte, în asemenea caz avem de a face cu o donațiune obicinuită căci lipsesc trăsăturile caracteristice ale donațiunei *mortis causa*. Concluziunea care se impune este că existența donațiunei *mortis causa* în dreptul actual nu se poate justifica pe temeiul tradiției vechiului drept.

Argumentul dedus din dispoziția art. 800 c. civ. este întemeiat pe o interpretare strict literală și contrarie rațiunei de a fi și spiritului acestui text, nesocotindu-se astfel povața lui Celsus: *scire leges non hoc est verba earum tenere, sed vim ac potestatem* (*Digeste*, cartea I-a titl. 3 frag. 17), idee exprimată prin adagiul concentrat și plastic: *la lettre tue, l'esprit vivifie*.

Articolul 893 din codul civil francez, corespunzător cu articolul 800 din codul nostru, este reproducerea aproape literală a articolului 3 din ordonanța regală dela 1731 care, rupând cu tradiția dreptului roman și a vechiului drept francez, a decis că nu sunt admisibile decât două moduri de a dispune cu titlu gratuit și anume donațiunea între vii și testamentul, iar cel ce dispune de bunurile pe care le va avea în momentul morții trebuie să fie considerat că face un act de ultimă voință care este valabil numai dacă este exprimat în formă testamentară.

Declarația făcută de tribunul Jaubert cu ocazia votării art. 893, nu lasă nicio îndoială că prin acest text, legiuitorul francez a înțeles să proibe cel de al treilea mod de a dispune cu titlu gratuit și anume donațiunea *mortis causa* din cauza dificultăților la care dădea naștere caracterul hibrid al acestui mod de a dispune.

Este adevărat că pe când textul francez dispune că „nimeni nu va putea dispune de avutul său cu titlu gratuit dacă prin donațiune între vii sau prin testament cu formele prescrise de lege” legiuitorul nostru în art. 800 a inversat partea finală a textului dispunând „cu formele prescrise de lege pentru donațiuni între vii sau prin testament”.

Din această neînsemnată schimbare de redacție se poate oare deduce consecința importantă că legiuitorul nostru prin art. 800 ar fi înțeles să restrângă numai formele de a dispune cu titlu gratuit, iar nu și modu-

rile de a dispune astfel încât, spre deosebire de dreptul francez, donațiunea *mortis causa* n'ar fi eliminată din legislațiunea noastră ca mod de a dispune cu titlu gratuit? Nu găsim nicio urmă în lucrările preparatorii ale codului nostru, despre o asemenea intențiune de a inova a legiuitorului nostru!

În realitate textul nostru și cel francez, deși puțin deosebite ca formă, sunt identice în fond; dovadă incontestabilă că legiuitorul nostru întrebuițând formula „cu formele prescrise de lege pentru donațiuni între vii”, a înțeles în realitate să se refere la donațiunea între vii, considerată nu numai ca formă dar și ca mod de a dispune cu titlu gratuit, este faptul că termină fraza cu expresiunea „sau prin testament” iar nu cu locuțiunea „sau cu formele prescrise pentru testament”, cum s'ar fi exprimat de sigur dacă în adevăr ar fi înțeles să reglementeze numai formele de dispozițiune cu titlu gratuit. Or, este inadmisibil ca în aceeași frază, legiuitorul să fi avut intențiunea de a atribui donațiunei și testamentului, roluri cu totul deosebite și anume donațiunea între vii să constituie numai o formă de a dispune cu titlu gratuit, pe când testamentul să constituie în același timp o formă și un mod de a face o liberalitate de ultimă voință.

Dar independent de interpretarea care s'ar da art. 800, chestiunea importantă care se pune este de a se ști dacă legiuitorul reglementând în art. 821 și 933, donațiunea de bunuri viitoare, a înțeles să consfințească în dreptul nostru validitatea donațiunilor *mortis causa*.

Se știe că în dreptul roman, donațiunea *mortis causa* putea să fie făcută sau sub condițiune rezolutorie a predecesului donatarului în care caz donatarul dobânda un drept imediat dar rezolubil, sau sub condițiune suspensivă a predecesului donatarului în care caz donatarul dobânda un drept condițional (*aliam esse speciem mortis causa donationum ait, cum quis imminente periculo commotus ita donat, ut statim fiat accipientis; tertium genus esse donationis ait, si quis periculo motus non sic det, ut statim faciat accipientis, sed tunc demum, cum mors fuerit insecuta*) (1).

Donațiunea *mortis causa* avea un caracter mixt întru cât în construcția sa juridică se îmbinau în același timp trăsăturile donațiunei între vii și ale legatului.

Se aseamăna cu donațiunea între vii, din punctul de vedere al modului cum lua naștere, fiind un contract care implica în mod necesar concursul de voințe al părților, spre deosebire de testament; pe de altă parte se aseamăna cu un legat dintr'un întreg punct de vedere. În genere donațiunea *mortis causa* era făcută în prevederea morții și sub condițiunea decedului; ea devenea caducă prin predecesul donatarului și era revocabilă *ad nutum* de către donator (*mortis causa donatio est, quae propter mortis fit suspicionem, cum quis ita donat ut, si quid humanitus ei contigisset, haberet is qui accepit; sin autem supervivisset qui donavit reciperet, vel si eum donationis paenituisse aut prior decesserit is cui donatum sit*). (2).

Acestea fiind trăsăturile caracteristice ale donațiunei

1) *Digeste*, lib., 39, t. VI frag. 2.

2) *Institute Justinian* cartea II-a tit. VII § 1; *Girard*, p. 1003—1006; *Karlowa*, *Römische Rechtsgeschichte*, t. II, pag. 944—948; *Stoicescu*, *Curs elementar de drept roman*, pag. 321 și urm.

mortis causa, se găsească ele oare întrunite în donațiunea de bunuri viitoare astfel cum e reglementată în art. 821 și 933 din codul nostru civil?

Se pretinde că donațiunea de bunuri viitoare este esențialmente revocabilă și caducă prin predecesul donatorului.

Nu putem împărtăși acest mod de a vedea și erodem a putea stabili prin analiza textelor că în afară de caracterul revocabilității *ad nutum* care este specific donațiunii viitoare, acest fel de donațiune se deosebește de donațiunea *mortis causa* atât din punctul de vedere al bunurilor care fac obiectul liberalității cât și din punctul de vedere al caducității prin predecesul donatorului.

În ce privește în primul loc, bunurile care pot face obiectul unei donațiuni *mortis causa*, este incontestabil că o astfel de donațiune putea să poarte nu numai asupra bunurilor viitoare, pe care le va avea donatorul în momentul morții sale, dar și numai asupra bunurilor prezente a căror proprietate era imediat transmisă donatorului (*bonae quae statim fiunt accipientis*); pe de altă parte și în al doilea loc, donațiunea de bunuri viitoare, în dreptul nostru, deși este revocabilă *ad nutum*, nu devine caducă prin predecesul donatorului.

D-l Ionașcu susține părerea contrară întemeindu-se pe un argument a fortiori tras din caracterul esențialmente revocabil al instituțiunii contractuale sau donațiunii de bunuri viitoare; că într-o asemenea liberalitate este revocabilă *ad nutum ab initio*, cu atât mai mult ar fi caducă prin predecesul instituitului. În justificarea acestei soluțiuni se susține că instituția contractuală fiind un act între vii care operează transmiterea proprietății bunurilor datorite abia la moartea donatorului, urmează că dacă donatarul nu mai trăiește în acest moment, donațiunea devine caducă.

Credem că argumentațiunea colegului nostru nu ține seamă de adevăratul caracter al instituțiunii contractuale. Este adevărat, că atunci când o transmitere *mortis causa* are loc prin testament, legatarul trebuie să existe în momentul morții testatorului, într-o cât testamentul fiind un act esențialmente revocabil și manifestațiunea voinței unilaterale a testatorului, el nu dă naștere unui drept decât în momentul morții testatorului și deci trebuie ca legatarul, care devine titularul dreptului testat abia în acel moment, să existe.

În ipoteza însă a unei donațiuni de bunuri viitoare, există un concurs de voințe, o legătură contractuală între părți, în virtutea căreia, donatarul dobândește din chiar momentul donațiunii, un drept asupra lucrurilor datorite. Este adevărat că dreptul donatarului, nu este un drept cert și actual, ci un drept incert și eventual a cărei existență și întindere nu dobândesc un caracter definitiv decât în momentul morții donatorului. Nu-i mai puțin adevărat însă, că deocamdată există un drept fragil și în stare embrionară și un titular al acestui drept.

Or, după cum titularul unui drept, afectat de o condițiune suspensivă poate *pendente conditione*, în conformitate cu art. 1915 și 1016, să facă toate actele conservatorii ale dreptului său și să transmită acest drept condițional, moștenitorilor, tot așa un drept eventual isvorât dintr'un contract trebuie să fie considerat ca transmisibil (3).

3) În acest sens Demogue, Des obligations, t. II, nr. 517, pag. 88.

De altminterlea chiar dacă s'ar considera din punctul de vedere principal, că un drept eventual n'ar fi transmisibil, nu-i mai puțin adevărat că în materia specială a instituțiunii contractuale există un argument de text din care rezultă că legiuitorul nostru a înțeles să consfințească o soluție contrară.

În adevăr art. 933 din codul civil reglementând ipoteza donațiunii de bunuri viitoare făcută soților sau unuia din ei prin contractul de căsătorie, prevede ipoteza în care donatorul ar supraviețui soților sau soțului donatar; în asemenea caz, legea nu decide că donațiunea devine caducă prin predecesul donatorului, ci se mărginește a o declara numai revocabilă; deci faptul predecesului donatarului nu atrage nici caducitatea, nici revocațiunea deplin drept a donațiunii, ci conferă donatorului dreptul de a revoca donațiunea, drept de care poate uza sau nu după apreciere, astfel încât donațiunea devine irevocabilă dacă donatorul a murit fără să exercite dreptul de revocare.

Rezultă prin urmare din acest text că dreptul eventual al donatarului se transmite la moartea sa, propriilor săi moștenitori care sunt expuși la revocațiunea donațiunii de către donator.

ALEXANDRU CERBAN

Profesor de Drept civil la Universitatea
din București

R E C E N Z I E

STUDII DE DREPT PROCESUAL CIVIL.

Literatura juridică s'a îmbogățit cu o nouă și foarte importantă lucrare cu volumul *Studii de Drept Procesual Civil*, opera distinsului magistrat Sabin Moldovan, președintele Tribunalului Arad.

E un studiu de procedură civilă, studiul artei de a conduce procesul, de o mare utilitate pentru practician.

Autorul studiază funcțiunea jurisdicțională și doctrinara a dreptului procesual, se ocupă de principiul separațiunii puterilor, combătând teoria că puterile Statului ar conlucra împreună, controlându-se reciproc. Puterea executivă nu poate controla activitatea puterii judecătorești. Nu se poate nesocoti independența funcțiunii jurisdicționale. Regele nu controlează activitatea corpurilor legiuitoare când promulgă legile și nici acestea nu controlează organele executive când aprobă bugetul.

În stat, există o unitate de putere, căci suveranitatea lui nu se poate concepe printr'o divizare a puterilor sale.

Apoi, statul și dreptul, dreptul și legea, funcțiunea legislativă și executivă, sunt magistral studiate de eminentul autor.

Deosebirea dintre funcțiunea jurisdicțională și cea administrativă are o deosebită importanță din punctul de vedere practic, privind autoritatea lucrului judecat, care nu există în actul administrativ.

În cap. IV se ocupă de criteriul specific al jurisdicțiunii, care este: sancțiunea.

Urmează caracterul încheerii de trimitere în posesie, spiritul latin în procesul civil modern, proba testimoială și chemarea în garanție.

Termină cu dezideratul: Justiția trebuie să fie gratuită, care e o condiție de ordin moral și umanitar de cea mai mare importanță pentru însăși desăvârșirea ideii de drept.

Opera, scrisă clar, te îndeamnă către studii.

Cartea, un volum de 150 pagini, cu prețul modest de 100 lei, e pusă la îndemâna oricui.

Cititul ei va profita, va întări cunoștințele, le va extinde. Omagiu distinsului autor.

TRAIAN R. SCRIBAN

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. I-a

Audiența dela 15 Octombrie 1935

Președenția d-lui S. TIPEI, consilier

Haidarliu Constantin cu C. Cerni Bogov

Decizia nr. 1393. D. s. 855/935

Legea conversiunii. Declarațiune de asanarea datoriilor. Debitor agricol. Competință. Dacă această competență se determină după întinderea terenului debitorului sau după cum se găsește în folosința sau proprietatea debitorului. Art. 8 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Art. 8 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole dispune că proprietarii cu mai mult de 10 ha. cât și debitorii agricoli cu mai puțin de 10 ha. care însă ar poseda și proprietăți urbane sau suburbane, susceptibile de a fi suferite impozitului pe clădiri, care nu au făcut declarații de asanare, vor trebui să facă asemenea declarații în termen de o lună dela publicarea legii. Declarațiunile proprietarilor cu mai mult de 10 ha. se vor face la domiciliul debitorului, iar acele ale proprietarilor cu mai puțin de 10 ha., la judecătoria domiciliului debitorului.

Așa dar, rezultă că singurul criteriu după care se determină competența în această materie, este întinderea terenului aflat în proprietatea debitorului, indiferent dacă terenul se găsește sau nu în folosința și posesiunea debitorului.

Curtea.

Asupra recursului făcut de Haidarliu Constantin în contra sentinței Tribunalului Cetatea Albă s. II-a nr. 116 din 1935 :

Văzând motivul I de casare :

I. — Violarea art. 1, 8 și 10 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole publicată în Monitorul Oficial nr. 83 din 7 Aprilie 1934. Exces de putere.

Prin art. 1 din sus zisa lege s'a stabilit între alte cerințe, pe cari debitorii agricoli trebuia să le îndeplinească, ca să se bucure de beneficiul legii lichidării datoriilor agricole, și condițiunea să fie proprietari fie chiar și aparenti de vreunul d'n bunurile prevăzute în articolul sus arătat.

Deci, legiuitorul în primul rând a pus debitorilor condițiunea de ordin juridic spre a se bucura de beneficiul legii lichidării, adică să fie proprietari conform noțiunii de drept comun și, apoi, a lărgit această condițiune stabilind că nu numai acei proprietari, cari au titluri legale asupra bunurilor agricole, și „chiar și proprietari aparenti” pot fi considerați ca beneficiari ai legii asanării.

Onoratul tribunal a violat art. 1 d'n legea lichidării, prin faptul că fără să procedeze în primul rând la stabilirea dreptului de proprietate al debitorului Cernii Bogov asupra unui teren de 9½ ha. pe baza certificatului grefei, Tribunalului Cetatea-Albă s. I-a nr. 26376 din 1934 și a unei copii de pe actul autentic conform art. 1172 din cod. civ., trece la examinarea probei cu martori, prin care constată că actul autentic sus arătat este desființat și că debitorul în fapt nu se folosește cu pământul de 9½ ha., deși chestiunea aparenței de proprietate se poate pune conform textului legii numai în caz dacă nu sunt probe legale de proprietate, creindu-se pentru debitor o favoare în lipsă de probe legale a proprietății.

În cazul nostru existând act autentic de proprietate, Onoratul tribunal era obligat să rezolve chestiunea proprietății numai pe baza acestui act, efectul juridic al cărui nu era anulat printr'o contra probă scrisă și legală (art. 1191 d'n cod. civ.).

Dacă se va ajunge pe baza considerațiilor sus arătate că debitorul Cernii Bogov este proprietar al terenului de 9½

ha., care nu era declarat de către debitor în activul său, atunci urmează să se constate că debitorul are în proprietate împreună cu terenul arătat de cel în declarația de conversiune, mai mult de 10 ha.

În acest caz debitorul conform art. 8 și 10 din legea lichidării datoriilor agricole trebuia să facă declarație de asanare la tribunalul de județ sub sancțiunea de pierderea beneficiului legii asanării.

Odată ce se constată că debitorul Cernii Bogov n'a făcut declarația cerută la instanța competentă — Tribunalul Cetatea-Albă, — ci la Judecătoria Bairamcea, onoratul tribunal prin exces de putere și violarea articolelor sus arătate m'a respins apelul și cererea mea de decăderea debitorului sus arătată de beneficiul asanării.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că recurentul a chemat în judecată pe intimatul Constantin Cerni Bogov, debitorul său, cerând să fie declarat decăzut din beneficiul legii dela 7 Aprilie 1934 pe motivul că numitul debitor în declarațiunea de asanare ce a făcut, a omis cu rea credință să arate întreg activul său;

Că ambele instanțe de fond au respins acțiunea și pentru a da această soluțiune tribunalul constată din certificatul grefei nr. 26.376 din 1934, ca și din copia actului de vindere-cumpărare, că intimatul a cumpărat în anul 1928 dela Mitrofan Cerni un teren în suprafață de 9½ ha.; că în declarațiunea de conversiune prezentată judecătoriei Bairamcea intimatul nu a prevăzut și acest teren, el mărginindu-se să indice ca activ o casă cu loc de curte și un teren în suprafață de 7.76 hectare, altul decât cel la care se raportă actul sus menționat; că însă, intimatul susținând că nu a intrat în posesiunea pământului cumpărat, care în urma unei învoeli a fost trecut de vânzător în folosința altor locuitori, tribunalul constată, pe baza depunerilor martorilor audiați și a certificatelor liberate de organele fiscului și primăria respectivă, că intimatul nu este trecut în roluri cu terenul de 9½ ha. și că în afară de terenul de 7 ha. 76 arii nu mai posedă decât casa cu locul de curte; că, deși actul de vânzare din 1928 a fost încheiat cu toate formele legale, totuși intimatul nu a avut niciun moment posesiunea imobilului ce cumpărase, deoarece el nu a achitat prețul, astfel că vânzătorul l-a dat în folosința locuitorilor S. Feliceov și F. Bălan, care-l stăpânesc și astăzi; că în asemenea condițiuni, tribunalul găsește că intimatul a fost de bună credință și deci nu i se poate impune că ar fi ascuns terenul cumpărat, pe care nu l-a declarat, de vreme ce nu l-a posedat niciodată; că, mai departe, tribunalul motivează că intimatul n'ar putea fi considerat nici ca proprietar aparent al acestui teren, în sensul art. 1 al legii pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole, căci acest text se raportă la proprietarii aparenti, adică la aceia care n'au titluri de proprietate, dar își sporesc veniturile prin folosința anumitor bunuri; că, în fine, recurentul susținând că intimatul posedă mai mult de zece hectare, așa că cererea de asanare trebuia făcută la tribunal, nu la judecătoria, tribunalul înlătură și această obiecțiune motivând că odată ce s'a stabilit că intimatul posedă numai 7 ha. 76 arii, declarațiunea de asanare bine a fost depusă la judecătoria, tribunalul având competența să primească atari declarațiuni, numai în cazul în care debitorii ar poseda mai mult de 10 hectare;

Având în vedere că prin motivul I de casare se pretinde că dovada proprietății celor 9½ hectare fiind făcută cu act autentic de vindere-cumpărare, care nu

putea fi combătut cu proba testimonială și stabilindu-se astfel că intimatul debitor are în proprietatea sa împreună cu terenul declarat, mai mult de 10 hectare, cererea de asanare trebuia făcută la tribunal, nu la judecătorie deci tribunalul judecând altfel, a violat art. 1, 8 și 10 din legea pentru lichidarea datornicilor agricole și urbane dela 7 Aprilie 1934 și a comis un exces de putere;

Considerând că art. 8 din legea citată prevede că debitorii agricoli, proprietari de mai mult de 10 hectare cât și debitorii agricoli de mai puțin de 10 hectare care însă ar poseda și proprietăți urbane sau suburbane, susceptibile de a fi supuse impozitului pe clădiri, care nu au făcut declarații de asanare, vor trebui să facă asemenea declarații în termen de o lună dela publicarea legii; că același articol mai dispune că declarațiile proprietarilor de mai mult de 10 hectare se vor face la domiciliul debitorului, iar cele ale proprietarilor de mai puțin de 10 ha, la judecătoria domiciliului debitorului;

Considerând că legiuitorul referindu-se prin acest text numai la *proprietari* și întru cât nu există nicio dispozițiune care să reglementeze competența după alte norme decât întinderea terenului aflat în proprietatea debitorului, urmează că acesta este singurul criteriu după care se determină competența în atare materie, fiind astfel indiferent dacă terenul se găsește sau nu în folosința și posesiunea debitorului;

Considerând că în speță, după cum s'a arătat, intimatul în declarația de asanare a indicat ca activ o casă, un loc de curte, și un teren de 7 hectare 76 arii, iar recurentul a cerut ca intimatul să fie decăzut din beneficiul legii dela 7 Aprilie 1934 pe considerațiunea că a ascuns cu rea credință o parte din activ și anume un teren de 9 $\frac{1}{2}$ hectare cumpărat în 1928, cu act autentic depus în copie la dosar și, în al doilea rând, să se constate că declarațiunea greșită a fost făcută la judecătoria debitorului având în proprietatea sa, cu terenul ce a cumpărat în 1928, mai mult de 10 hectare;

Considerând că este cert că debitorul a putut să se servească de proba cu martori pentru a dovedi că nu a fost de rea credință atunci când a prezentat declarațiunea de asanare fără să treacă și terenul de 9 $\frac{1}{2}$ hectare cumpărat în 1928, deoarece proba testimonială era admisibilă fiind vorba de stabilirea unui simplu element de fapt;

Că însă, aceeași probă nu putea fi invocată pentru a stabili că intimatul debitor n'ar fi proprietar și asupra terenului de 9 $\frac{1}{2}$ hectare cumpărat în 1928, căci în atare caz, dovada achizițiunii fiind făcută cu act autentic, conținutul unui asemenea act nu putea fi combătut prin martori;

Că așa dar, din punctul de vedere al competenței, actul autentic în discuție, prin care s'a susținut că intimatul a dobândit prin cumpărare 9 $\frac{1}{2}$ hectare, constituia o dovadă deplină a proprietății în sensul art. 8 din legea pentru reglementarea datornicilor urbane și agricole, care nu putea fi înlăturată, atât timp cât nu s'a dovedit cu mijloacele legale de probă, că în momentul prezentării declarațiunii de asanare, contractul de vindere-cumpărare se găsea desființat;

Că în consecință motivul I de casare este întencional și fără a mai examina motivul II de casare, a cărui cercetare a devenit inutilă, recursul urmează să fie admis, casând hotărârea atacată și trimițând afacerea la același tribunal pentru o nouă judecată;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a
Audiența dela 24 Septembrie 1935
Președenția d-lui CONST. GH. RĂTESCU, prezident
Nicolae Drăgan cu G. D. Popescu
Decizia civilă nr. 1045 Dosar nr. 2704/934

Chirii. Acțiune isvorită dintr'un contract de închiriere. Părțile au ales calea dreptului comun. Judecarea în camera de consiliu. Contestatiune. Admisibilitate. Art. 1, 20 și 21 din legea proprietarilor, art. 735 p. II pr. civ.

Art. 735 p. II pr. civ. dispune că se va declara nul actul de procedură făcut cu călcarea legii, dacă călcarea a pricinuit părții care o invoacă o vătămare, pe care nu o poate îndrepta decât anulând actul. Această anulare se poate obține pe calea extraordinară a contestației, când partea nu mai are putința să îndrepte vătămarea ce i s'a cauzat pe căile ordinare de reformare.

Or, pretențiunile părții vătămate isvorând dintr'un contract de închiriere îi erau aplicabile dispozițiunile legii proprietarilor. Potrivit art. 1, 20 și 21 din această lege, proprietarii, pentru realizarea drepturilor ce isvorăsc din contractele de închiriere, au deschisă atât calea sumară prevăzută de art. 1 al legii, cât și calea ordinară prevăzută de articolul 20 din aceeași lege. Atunci, când părțile au ales această din urmă cale, judecata va aplica normele dreptului comun, adică litigiul se va judeca în ședință publică, urgent și fără drept de opoziție la ambele instanțe de fond.

Prin urmare, din împrejurarea că hotărârea a fost greșit pronunțată cu opoziție și s'a comunicat părții nu-i poate atribui caracterul de acțiune care se judecă după dreptul comun.

Curtea.

Asupra recursului făcut de Nicolae Drăgan, în contra sentinței civile nr. 220 din 1934 a Tribunalului Ilfov s. III-a c. c.:

Văzând motivele de recurs, inițial și cel suplimentar.

I. — Greșită interpretare; violarea art. 400 pr. civ.; nemotivare și exces de putere.

Instanța de fond după ce respinge două motive de contestație din cele trei susținute oral de contestator, reține motivul prin care acesta se plânge că sentința atacată cu contestație s'a pronunțat în camera de consiliu, deși citația pentru ziua termenului de 28 Noembrie 1932 nu cuprindea mențiunea că procesul se va judeca în camera de consiliu.

Este exact că procesul s'a judecat din eroare în camera de consiliu, fiind vorba de un apel în contra unei cărți de judecată, dată după dreptul comun.

Am obiectat însă că această sentință a fost comunicată și că contestatorul avea deschisă calea opoziției, ceea ce de altfel se menționează și în sentință, ea fiind dată cu drept de opoziție.

Interpretând art. 400 pr. civ. și principiile generale în materie, am arătat că contestatorul având deschisă calea ordinară a opoziției, nu era în drept să uzeze de calea extraordinară de atac a contestației.

Tribunalul deși constată că toată procedura în apel, inclusiv comunicarea sentinței, a fost făcută cu respectul regulilor de procedură, totuși trecând peste arătările mele și pe simplul considerent că procesul s'a judecat în camera de consiliu, admite contestația fără nicio altă motivare.

Procedând astfel, socotim că numai cu exces de putere, interpretând greșit art. 400 pr. civ. și violând principiile generale în materie, a admis contestația.

II. — Violarea art. 735 par. 2, pr. civ., exces de putere, nemotivare.

Instanța de fond a admis contestația motivând că sentința a fost dată în camera de consiliu deși citația era pentru ședință publică. Am arătat că sentința s'a comunicat și că nefăcând opoziție, Gh. Popescu nu mai putea uza de calea contestației, cale extraordinară de atac.

Intr'adevăr în conformitate cu art. 735 pr. civilă, par. 2 dacă orice act se poate declara nul se cere însă o condiție formală și expres revăzută: călcarea formei să fi pricinuit părții care o invoacă o vătămare pe care nu o poate îndrepta decât anulând actul.

Or, partea având posibilitatea să anuleze acest act pe calea ordinară a opoziției nu putea uza de calea extraordinară a contestației.

Tribunalul trecând peste această obiecțiune de care nu se ocupă de loc a admis totuși contestația, violând astfel dispozițiile articolului sus citat.

Având în vedere sentința supusă recursului, prin care se constată că în contra cărții de judecată a judecătoriei oc. urban București, — prin care, în lipsa reclamantului Nicolae Drăgan a fost respinsă acțiunea intentată de acesta contra lui Gh. Popescu, pentru obligarea acestuia la plata sumei de 12.400 lei reprezentând daune cauzate prin subînchirierea de către părțit a unei părți din imobilul ce a deținut cu chirie dela reclamant, fără drept de subînchiriere și prin părăsirea imobilului în stare deteriorată — N. Drăgan a făcut apel; că Tribunalul Ilfov s. III-a c. c. prin sentința nr. 1340 din 1932, în lipsa părțitului a admis apelul și prin consecință și acțiunea;

Că punându-se în executare această sentință, părțitul G. Popescu a făcut contestațiune, între altele, pe motivul că greșit s'a judecat apelul și pronunțat hotărârea respectivă în camera de consiliu; iar, tribunalul reținând acest motiv — pe celelalte respingându-le — a admis contestațiunea, prin sentința atacată cu recursul de față, anulând sentința prin care se admitea apelul și acțiunea reclamantului N. Drăgan.

Având în vedere că pentru a hotărî astfel, tribunalul motivează că sentința atacată cu contestațiune, s'a pronunțat în camera de consiliu, deși procesul se judeca după dreptul comun, și nici citația pentru termenul judecăței, nu poartă mențiunea că procesul se va judeca în camera de consiliu;

Având în vedere că, prin motivele mai sus reproduse, recurentul susține că deși este exact că procesul a fost judecat, din eroare, în camera de consiliu, totuși întru cât acea sentință fusese pronunțată cu drept de opoziție și comunicată chiar contestatorului, acesta nu mai putea uza de calea contestației din moment ce având deschisă o cale ordinară, aceea a opoziției, n'a uzat de ea;

Considerând că art. 735 p. II pr. civ. prevede că se va declara nul actul de procedură făcut călcarea legii, dacă călcarea formei a pricinuit părții care o invoacă o vătămare, pe care nu o poate îndrepta decât anulând actul;

Că, prin aplicarea acestui principiu, nulitatea actului de procedură și prin consecință a hotărârii ce i-a urmat sau cuprinde acel act, se poate cere și obține pe calea extraordinară a contestației, când părții nu-i este cu puțință să îndrepte vătămarea ce i s'a cauzat, pe căi ordinare de reformare, prin urmare, ori de câte ori este vorba de hotărâri ce nu sunt susceptibile de căi ordinare de atac;

Având în vedere, în speță, că, după cum din sentința atacată cu recurs și lucrările dosarului rezultă, acțiunea intentată de N. Drăgan, fiind referitoare la pretențiuni ce izvorau dintr'un contract de închiriere, îi erau aplicabile dispozițiunile legii proprietarilor;

Considerând că, din dispozițiunile art. 1, 20 și 21 ale acestei legi, reese că proprietarii, pentru realizarea tuturor drepturilor cari izvorăsc din contractele de închiriere, au deschisă, atât calea sumară prevăzută de art. 1—4 ale legii, cât și o altă cale ordinară prevăzută de art. 20 din aceeași lege;

Că, atunci când părțile aleg această din urmă cale judecătorească va urma după normele dreptului comun în ședință publică, însă urgent și fără drept de opoziție la ambele instanțe de fond;

Că fiind astfel — și cum împrejurarea că hotărârea a fost greșit pronunțată cu opoziție și s'a comunicat părțitului, nu-i poate atribui caracter de acțiune care se judecă după dreptul comun, — integral — în speță urmează a vedea că sentința nr. 1340 din 1932 dată de Tribunalul Ilfov s. III-a c. c. în apelul contra cărții de judecată, era fără opozițiune și, prin consecință, a decide că, pentru a cere și obține anularea ei, pe motivul arătat, părțitul putea să uzeze de calea contestațiunei;

Că dar, cu drept cuvânt, instanța de fond a declarat admisibilă contestația făcută de G. Popescu și a admis pe considerațiunea că greșit a fost judecat apelul și sentința pronunțată în camera de consiliu, în loc de ședință publică;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 12 Iunie 1935

Președinția d-lui VESP ERBICEANU, consilier

Administrația comercială a Porturilor cu Butur C. și a.

Decizia nr. 1084 Dosar nr. 2798/934

Docuri. Manipularea mărfurilor din interiorul lor. Dacă se aplică dispozițiunile legii pentru organizarea muncii în porturi. Art. 1 din lege și 12 din regulamentul legii.

Dispozițiunile art. 12 din regulamentul legii pentru reglementarea muncii în porturi nu se pot aplica la munca în magaziiile docurilor propriu zise, ca și acelea din art. 1 din lege care dispune că muncitorii manuali din porturi sunt îndrituiți a transporta mărfurile sosite dela vase până la magazia docurilor sau în caz de expedierea acestor mărfuri, dela rampa docurilor la locul de destinație.

Prin urmare, sunt excluși muncitorii din porturi de la manipularea mărfurilor în interiorul docurilor. Scopul legiuitorului a fost să reglementeze munca lucrătorilor în porturi, iar nu să împiedice buna funcționare sau să desființeze aceste instituțiuni (docurile) create printr'o lege specială.

S'a ascultat recurenta prin d-l avocat Bordea și intimații prin d-l avocat Petrescu. Lipsă intimata Societatea Anonimă Română, Gatorno.

Curtea,

Asupra recursului introdus de Administrația Comercială a Porturilor și Căilor de Comunicații pe apă, contra deciziei nr. 24 din 22 Februarie 1934 a Comisiunii Superioare a Muncii din Porturile Fluviale și Maritime ale României, prin care aceasta admite apelul

făcut de Butur Conşt. și alții, în calitate de delegați ai muncitorilor manuali din Portul Galați contra deciziei din 26 Martie 1932 a Comisiunii Muncii Portului Galați, pe care o reformează în parte și autoriză lucrătorii permanenți ai portului, cu efectuarea muncii prin rotație în magazinele din incinta docurilor, cu excepțiunea magaziiilor propriu zise, exploatate de administrația docurilor, în care muncitorii din port sunt autorizați a transporta mărfurile sosite, până la magazinele docurilor, iar la predare dela rampa acestor magazine și până la locul de destinație al mărfurilor și respinge ca nefondat apelul Societății Gatorno făcut în contra aceleiași decizii;

Pentru a decide astfel, instanța de fond statuând asupra apelului introdus de reprezentanții muncitorilor constată că apelanții au cerut să li se admită munca prin rotație, în magazinele din incinta bazinului portului și docului Galați;

Că, potrivit art. 1 din lege, munca în porturi trebuie executată numai de către muncitorii permanenți înscrși la capitania portului, pe baza principiului de rotație, iar, conform art. 12 din regulamentul legii, muncitorii în sensul legii sunt aceia cari lucrează la magazinele din localitate, chiar în afară de raza portului, dar în permanență legătură cu el;

Că muncile în magazinele situate în raza portului urmează a fi efectuate de către muncitorii permanenți înscrși la capitania portului și pe baza principiului de rotație, în baza art. mai sus arătat;

Că în ce privește magazinele docurilor propriu zise, administrate de Stat, deși ele sunt magazine generale, destinate depozitării mărfurilor sosite în port, totuși prin dispozițiile cuprinse în legea lor organică, sunt diferențiate de celelalte magazine, atât din cauza operațiilor ce le efectuează asupra mărfurilor depozitate, cât și prin modul de predare și răspundere care decurge din aceste împrejurări pentru cari art. 9 din regulament interzice formal accesul în aceste magazine altor persoane decât a proprietarilor mărfurilor și a persoanelor autorizate de ei;

Că în aceste condițiuni, art. 12 din regulament nu s'a putut referi la magazinele docurilor propriu zise, astfel că dispozițiunile acestui articol și cele din art. 1 din lege nu sunt aplicabile în ce privește mărfurile din interiorul lor;

Că în privința muncitorilor manuali de port, ei sunt în drept, conform art. 1 din lege, de a transporta mărfurile sosite dela vase la magazia docurilor, iar la expediere dela rampa docurilor la locul de destinație al mărfurilor și astfel fiind admise apelul muncitorilor;

În privința apelului Casei Gatorno această casă a cerut să se dea hotărâre de expedient pe baza transacțiunii intervenite între ea și muncitorii, transacție prin care stabilește că munca referitoare la importurile făcute de această casă, să se efectueze numai de sindicatul muncitorilor manuali și căruțași din port, cu preturile pe cari casa Gatorno le plătește până în prezent și cari se vor încasa de delegatul sindicatului, Curtea de apel motivează că, potrivit art. 1 din lege, munca în porturi se execută numai de către muncitorii permanenți înscrși la capitania portului pe baza principiului de rotație, iar, conform art. 47 din regulament, angajarea muncii în porturi se face numai prin oficiul biroului muncii în porturi; că, potrivit art. 48 din regulament, este cu desăvârșire oprită angajarea muncitorilor prin antreprenorii de muncă, or, prin transacțiunea de mai sus se calcă dispozițiunile din

legea arătată, care fiind de ordine publică, atrage nulitatea transacției, motiv pentru care nu poate servi de bază unei hotărâri de expedient — și întru cât apelul societății Gatorno este nefondat s'a respins ca atare;

Văzând motivul de recurs astfel formulat :

Violarea art. 3 și următorii d'n legea organică a docurilor, a art. 5, 15, 29 și următorii din regulamentul acestei legi; greșita aplicare a art. 1, 12 și următorii din legea pentru organizarea muncii în porturi, greșita ei interpretare, eroare grosieră și exces de putere.

Docurile sau magazinele generale sunt administrate de Stat, conform legii din 28 Iunie 1881 și a regulamentelor modificate la 1902 și 1924, azi prin Administrația Comercială P. C. A. sub dependența Ministerului de Lucrări Publice.

Conform principiilor din aceste legi, manipulațiile și operațiile ce se efectuează în docuri pe răspunderea Statului și de oameni, agenții și muncitorii lui, sunt următoarele :

a) Primirea și înmagazinarea mărfurilor admise de regulament; b) Facerea tuturor operațiilor relative la recepția, predarea, manutențiunea și expedierea mărfurilor de tot felul, iar Direcția Generală a C. F. R.-ului, azi Direcția Docurilor, își rezervă toate operațiile relative la primirea, predarea și manutențiunea mărfurilor.

Aceste principii se găsesc fixate și în art. 5, 15, 29 și următorii din regulament. În virtutea lor docurile de mai bine de 30 ani își au muncitorii lor specializați, încadrați în serviciul docurilor, pe baza sistemului de acord, care fixează drepturile și obligațiile lor, prețul muncii, reținerile, dreptul la pensie, etc. Astfel că, conceptul muncii în sistemul legislației docurilor e determinat precis în operațiile relative la primirea și înmagazinarea mărfurilor, manipularea lor în magazine și interiorul docurilor și în predarea lor destinatarilor. Munca e efectuată de muncitori specialiști pe principiul acordului, cari sunt sub controlul docurilor și de cari ar răspunde docurile. Toate acestea sunt amănunțit stabilite și specificate în regulamentele respective.

Legea pentru organizarea muncii în porturi din 1931 reglementează numai munca în porturi nu și în docuri arătând că ea va fi efectuată de muncitorii permanenți, adică acei cu domiciliul stabil de 6 luni în port, iar, biroul muncii împarte munca și supraveghează plata. Acest birou al muncii din porturi nu se poate amesteca în docuri cari sunt administrate de Stat.

Comisiunea Superioară a Muncii deși recunoaște că docurile sunt administrate de Stat și că lor nu li se aplică niciun text din legea sau regulamentul muncii în porturi din 1931, ci sunt guvernate de legea lor organică și că ele diferă de celelalte magazine prin modul de predare și răspundere care decurge din legea ei organică și specială și regulament, totuși limitează această lege organică și specială a docurilor numai la manipularea mărfurilor în interiorul lor, fără a ține seamă că această distincțiune nu există nici în legea ei organică, nici în vreun regulament și că din contră se stabilește compunerea unitară a operațiilor în descărcare, manipulare și predare, care trebuie efectuată numai cu muncitorii docurilor specializați și încadrați în sistemul de acord.

Despărțindu-se munca în recepție, care poate fi făcută de muncitorii portului și în predare, care de asemenea poate fi făcută de ei, ar fi să se desființeze instituția docurilor, bazată pe organizarea ei tehnică, unitară.

În acest chip se periclitează păstrarea mărfurilor, păstrarea secretelor din docuri, păstrarea liniștei, răspunderea pentru faptele muncitorilor și plata lor pe baza unui acord. În afară de acestea, docurile rămân expuse la pericolul rotației, adică al schimbării muncitorilor după termenul fix al timpului, de-

terminat fiecărui grup de muncitori de biroul muncii, în loc de a se servi de muncitorii încadrați în docuri.

Comisiunea stabilind că muncitorii din port au dreptul de a obliga docurile să le încredințeze lor munca relativă la operațiile și asupra mărfurilor dela vase până la magazia docurilor, și apoi cele relative la expedierea acestor mărfuri, precum și transporturile dela rampa docurilor la locul de destinație al mărfurilor ca trenuri, căruțe, etc., a scîndat principiul unitar care reglementează munca, conform art. 3 din legea organică a docurilor, a art. 5, 15, 29 și următorii din regulament, violându-se și făcând prin această imixtiune o suprapunere de muncitori în imposibilitate de a efectua munca, fără a se viola secretul și siguranța docurilor, administrate de Stat.

Prin aceasta comisiunea a făcut o rea aplicație la docuri a principiilor din legea pentru organizarea muncii în porturi d'n 1931, a interpretat-o greșit, comițând un exces de putere, întru cât a depășit atribuțiunile ei, iar în fapt a comis și o eroare grosieră, confundând muncitorii din docuri, încadrați în Administrația Docurilor, cu muncitorii din port înscrși numai la biroul populației și destinați numai muncilor din port, întemeindu-se astfel pe articole cu totul streine pr'cinci.

Având în vedere că prin acest motiv recurența se plînge de violarea art. 3 și următorii din legea organică a docurilor, art. 5, 15, 29 și următorii din regulamentul acestei legi; greșita aplicare a art. 1—12 și următorii din legea pentru organizarea muncii în porturi, greșita ei interpretare, eroare grosieră și exces de putere deoarece instanța de fond stabilește că muncitorii manuali din port au dreptul să transporte mărfurile sosite dela vase până la magazia docurilor și apoi la expediere, dela rampa docurilor la locul de destinație al mărfurilor la predare;

Având în vedere că instanța de fond stabilește prin deciziunea sa că potrivit art. 12 din regulamentul legii pentru reglementarea muncii în porturi, munca în magaziile situate în chiar raza portului, urmează a fi efectuată de către muncitorii permanenți înscrși la căpitănia portului și pe baza principiului de rotație, iar art. 9 din regulamentul docurilor interzicând formal accesul în magaziile docurilor, altor persoane decât proprietarilor mărfurilor și persoanelor autorizate de ei, art. 12 din regulamentul arătat nu s'a putut referi la aceste magazii, astfel că dispozițiunile articolului de mai sus, precum și cele din art. 1 ale legii nu sunt aplicabile în ce privește mărfurile din interiorul lor; că însă în privința muncitorilor manuali din port, ei sunt în drept, conform art. 1 din lege, de a transporta mărfurile sosite, dela vase la magazia docurilor, iar la expediere, dela rampa docurilor la locul de destinație al mărfurilor;

Având în vedere că recurența susține prin recursul de față că munca în interiorul docurilor este efectuată de muncitori specialiști, pe principiul acordului, sub controlul docurilor și de cari acestea răspund, lucru care reese din regulamentul respectiv; că legea pentru organizarea muncii în porturi din 1931 reglementează numai munca în porturi nu și în docuri, arătând că ea va fi efectuată de muncitorii permanenți, adică de cei având domiciliu stabil de 6 luni în port, iar biroul muncii împarte munca; că greșit instanța de apel limitează aplicațiunea legii docurilor numai la manipularea mărfurilor în interiorul lor;

Considerând că, potrivit art. 1 din legea pentru organizarea muncii în porturi din 1931, munca în porturi trebuie executată numai de către muncitorii per-

manenți înscrși la căpitănia portului, pe baza principiului de rotație;

Că, potrivit art. 12 din regulamentul acestei legi, muncitorii cari lucrează la magaziile din localitate, chiar în afară de raza portului, dar în permanentă legătură cu el, sunt considerați în înțelesul acestei legi ca muncitori în port; că în magaziile situate în chiar raza portului, muncile urmează a fi efectuate de către muncitorii permanenți înscrși la căpitănia portului și în baza principiului de rotație;

Că relativ la magaziile docurilor propriu zise niciun text de lege sau de regulament nu prevede ceva cu privire la prestarea muncii în interiorul lor; că deși magaziile docurilor propriu zise sunt nelăgăduit magazii generale, totuși prin dispozițiunile cuprinse în legea lor organică, ele diferă de celelalte magazii, împrejurările care face opriți accesul, conform art. 9 din regulament, în aceste magazii altor persoane, decât proprietarilor mărfurilor sau a persoanelor autorizate. Că așa dar în aceste condițiuni aplicarea dispozițiunilor art. 1 din lege și art. 12 din regulament, cu privire la manipularea mărfurilor în interiorul docurilor propriu zise, face inaplicabile dispozițiunile din legea lor organică, punându-le prin aceasta în imposibilitate de a-și îndeplini obligațiunile lor legale;

Că prin edictarea dispozițiunilor de mai sus legiuitorul a urmărit să reglementeze munca lucrătorilor de port, nu să împiedece buna funcționare sau să desființeze aceste instituțiuni create printr'o lege specială;

Că prin art. 12 din regulament legiuitorul nu s'a putut referi la magaziile docurilor propriu zise și în consecință dispozițiunile acestui articol, precum și celele din art. 1 din lege nu sunt aplicabile în privința manipulării mărfurilor din interiorul lor;

Că însă în ce privește muncitorii manuali din port ei sunt îndrituiți, potrivit art. 1 din lege, a transporta mărfurile sosite dela vase, până la magazia docurilor și apoi la expedierea acestor mărfuri, de a face acele transporturi dela rampa docurilor la locul de destinație al mărfurilor;

Că întru cât instanța de fond a decis în același sens, prin aceasta a făcut în cauză o exactă aplicațiune a art. 1 din legea organizării muncii în porturi și art. 12 din regulament, fără a săvârși un exces de putere sau eroare grosieră, astfel că motivul de recurs fiind neîntemeiat, acesta urmează a fi respins ca atare;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 27 Septembrie 1935

Președinția d-ului D. G. LUPU prezident

Regia Autonomă C. F. R cu Moise Mircescu

Decizia nr. 1496 Dos. nr. 1375/934

Responsabilitate. C. F. R. Bilete de călătorie eliberate peste numărul locurilor din vagoane. Imbulzirea călătorilor să ocupe locuri înainte de a se opri garnitura adusă în gară. Insuficiența măsurilor de pază și de bună ordine la suirea în tren a călătorilor. Accidentul unui călător din cauza îngrămădelii care i-a adus amputarea unui braț și a unui picior. Quasi-delicț civil nu delicț penal. Nu se poate opune prescripția penală. Responsabilitatea C. F. R. Daune.

Direcțiunea C. F. R. neînstituind un serviciu suficient de pază la urcarea publicului în vagoane și pro-

rocând o mare aglomerație de călători prin vânzarea mai multor bilete de câte locuri sunt în vagoane, producându-se astfel o îmbulzeală datorită căreia un călător cade sub roțile vagonului care îi taie brațul și piciorul drept, prin aceasta denotă o funcționare anormală de serviciu care constituie un fapt generator de daune, iar nu un fapt penal care să dea naștere la o acțiune privată prescriptibilă în același timp cu acțiunea publică.

S'a ascultat recurentul prin d-l avocat Sadoveanu, iar intimatul personal, asistat de d-l avocat Cristoforeanu.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Regia Autonomă C. F. R., în contra deciziei nr. 189 din 1933 și a jurnalului nr. 3471 din 1933, pronunțate de Curtea de Apel București s. V-a:

Având în vedere că din menționata decizie, se constată că Moise I. Mircescu a intentat acțiune în contra Regiei Autonome C. F. R., pentru a fi obligată la plata sumei de 6.000.000 lei cu titlul de daune, ce provin din faptul că în ziua de 26 August 1932 ora 7 și jumătate dimineața, pe când aștepta pe peronul gării de Nord din București gararea trenului de Târgoviște și dat fiind că spațiul și locurile din vagoane era mult mai mic decât numărul pasagerilor, aceștia s'au îmbulzit spre a putea ocupa locuri înainte ca garnitura acestui tren să se fi oprit, și împingând pe reclamant, l'au băgat sub roatele trenului care i-a tăiat mâna dreaptă și piciorul drept, și cari i-au fost amputate imediat la Spitalul Colței, rămânând astfel infirm pentru toată viața; că, reclamantul și-a întemeiat această acțiune pe dispozițiile art. 999 din codul civil, servindu-se în dovedirea ei de acte, interogatorii și martori, spre a stabili că accidentul a fost provocat din cauza insuficienței măsurilor de pază și de bună ordine a transportului de pasageri, pe care trebuia să le ia intimata;

Că Tribunalul Ilfov s. III-a c. cor., prin sentința nr. 1437 din 1931, a admis în parte acțiunea și a obligat pe părțile Regia Autonomă C. F. R. să-i plătească cu titlul de daune suma de lei 1.000.000, plus 10.000 cheltuieli de judecată;

Că pentru a hotărî astfel, tribunalul după ce respinge mai întâi, prin jurnalul din 14 Noembrie 1931, incidentul ridicat de părțile cu privire la prescripția acțiunii prin trecerea celor 5 ani dela producerea accidentului, prevăzută de art. 594 proc. penală, pe motiv că în speță nu e vorba de un delict penal, ci de un quasi-delict civil, prevăzut de art. 999 cod. civ., stabilește în fond pe baza depozițiilor martorilor, a interogatorului și a actelor dela dosar, că intimata a fost în culpă și în consecință a obligat-o la daune pe care le a fixat la 1.000.000 lei;

Că în contra menționatei sentințe Regia Autonomă C. F. R. a declarat apel care a fost admis în parte de Curtea de Apel București s. V-a și care reformând în parte sentința tribunalului a redus daunele dela suma de 1.000.000 la cât fusese obligată de tribunal la suma de 600.000 lei;

Că, în fond, Curtea examinând motivele de drept și de fapt pe cari s'a întemeiat prima instanță, le găsește întemeiate și le adoptă, în afară de cele referitoare la cuantumul daunelor pe cari le reduce la 600.000 lei prin apreciere;

Având în vedere motivul II de casare astfel formulat :

II. Violarea și greșita interpretare a art. 593 și 594 procedura penală combinat cu art. 248 și 249 cod. penal, nemotivare.

Am dovedit înaintea Onor. Curții, ca și înaintea Onor. tribunal, că, în conformitate cu art. 593 și 594 proc. penală, acțiunea intentată de Mircescu este prescrisă, deoarece accidentul acestuia s'a întâmplat la 26 August 1922, iar acțiunea a fost introdusă abia după 8 ani de zile la 28 Februarie 1930.

Tribunalul pentru a-mi respinge acest fine de neprimire a acțiunii, susține că din lucrările dela dosar și din recunoașterea noastră nu se constată existența vreunui delict penal ca consecință a accidentului, care să-i dea puțința reclamantului, exercitărei unei acțiuni private în conformitate cu art. 8 proc. penală, și că, de altfel, acesta a făcut acțiune în daune rezultată din un cuasi-delict, așa că acțiunea nefiind derivată dintr'un delict penal, nu se poate opune prescripția de 5 ani, prevăzută de art. 594 proc. penală.

Am dovedit că faptul generator de drepturi al acestei acțiuni este o infracțiune penală, anume că, în cazul când accidentul este imputabil prepușilor C. F. R., după cum susține tribunalul, funcționarii C. F. R. ar fi vinovați că nu au luat toate măsurile de prevedere ca să împiedice pe călătorii ce se urcă în vagoane înaintea de oprirea trenului, fapt penal, răniri prin imprudență, fapt prevăzut și pedepsit de art. 248—249 cod. penal, fiind indiferent ce cale a luat reclamantul și pe ce texte de lege arată că își întemeiază acțiunea, căci el nu poate schimba cauza generatoare de drepturi.

De altfel însuși tribunalul prin sentința ale cărei motive le adoptă, constată culpa funcționarilor noștri, cari nu au luat nicio măsură serioasă de pază, deci fapt prevăzut și pedepsit de art. 248 și 249 cod. penal, așa că în speță nu se pot aplica decât principiile din codul de procedură penală relative la prescripție, iar nicidecum cele din codul civil.

Curtea pe de o parte nu își motivează decizia sa asupra acestei chestiuni debătute înaintea sa, adoptând pur și simplu motivele din sentința respectivă, — jurnalul tribunalului, — iar, pe de altă parte, violează dispozițiunile articolelor vizate în motivul de casare.

Având în vedere că prin acest motiv de casare, recurenta se plânge de violarea și greșita interpretare a art. 593 și 594 proc. penală, combinate cu art. 248 și 249 cod. penal, și de nemotivare prin aceea că, deși a dovedit că dela data accidentului și până la introducerea acțiunii de către intimat au trecut mai mult de 5 ani și deci acțiunea era prescrisă, conform textelor menționate, cu toate acestea Curtea fără ca să-și motiveze deciziunea asupra acestei chestiuni debătute înaintea sa, adoptă pur și simplu motivele din sentința tribunalului și ajunge la aceleleași concluzii și anume că în speță nu se constată existența vreunui delict penal ca o consecință a accidentului, care să-i dea puțința reclamantului de a exercita o acțiune privată conform art. 8 din proc. penală și deci nu i se poate opune prescripția de 5 ani;

Având în vedere că este adevărat că prin dispozițiunile art. 594 proc. penală se prevede că acțiunea privată, derivată dintr'un delict penal, se prescrie prin trecerea termenului de cinci ani dela data comiterii delictului, adică prin același termen de prescripție ca și acel al acțiunii publice;

Considerând însă că atât tribunalul cât și Curtea de apel care a adoptat în totul motivele primei instanțe, stabilesc că faptul generator al daunelor constă în aceea că Direcțiunea C. F. R., nici prin regulamentele sale, nici în fapt, nu a instituit un serviciu suficient de pază, la urcarea publicului în vagoane și fiind

o mare aglomerație de călători, căci se vând mai multe bilete decât locuri în vagoane, s'a produs o îmbulzeală datorită căreia intimatul a căzut sub roțile vagonului, cari i-au tăiat mâna și piciorul drept; că această funcționare anormală de serviciu generatoare de daune nu constituie și un fapt penal și deci nu se poate vorbi de o acțiune privată prescriptibilă în același timp cu acțiunea publică;

Că în această situație, nu poate fi aplicată în cauză prescripția prevăzută de art. 594 proc. penală, deoarece acțiunea reclamantului nu derivă dintr'un delict penal, așa că instanțele de fond, decidând astfel, prin aceasta au dat o justă aplicare a textelor de lege și deci și motivul II de casare e nefondat, iar recursul urmează a se respinge cu 3.000 lei cheltueli de judecată fixate prin apreciere.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 30 Octombrie 1935

Președinția d lui D. G. LUPU, Președinte

Casa Autonomă a Monopolurilor Statului cu Constanța
Stănculescu

Decizia nr. 1735 Dosar nr. 1978/934

Funcționar public. Funcționar ce ocupa la 1916 o funcțiune publică, plătit ca diurnă. Definițiunea funcționarului după legea statutului funcționarilor publici. Permanența funcțiunii, nu felul remunerațiunii. Ce se înțelege prin diurnist în sensul legii? Art. 1 și 62 din legea statutului funcționarilor publici și art. 2 din decretul-lege din 7 Septembrie 1919.

Potrivit art. 62 din legea statutului funcționarilor publici, combinat cu art. 1 din aceeași lege, funcționarii aflați în serviciu la punerea în aplicare a acestui statut și cari se găseau în funcțiune la 1916, chiar dacă nu au titlurile de studii cerute, pot înainta până la gradul de director inclusiv, iar de dispozițiunile de favoare ale acestei legi beneficiază toți acei funcționari cari la 1916 ocupau o funcțiune publică, cu caracter de permanentă, indiferent dacă erau bugetari sau plătiți cu diurnă, — diurnist în sensul acestei legi fiind numai persoana angajată pentru o anumită lucrare sau pentru un anumit timp.

Faptul că cineva a plătit, pe baza decretului-lege din 7 Septembrie 1919, reținerile pentru pensie nu-i acordă calitatea de funcționar, acel decret-lege consfințind numai o situațiune de fapt și de drept a unei categorii de funcționari publici cari nu aveau dreptul de a li se calcula la pensiuine timpul servit fără rețineri.

Complectându-se Curtea conform art. 15 din legea sa organică;

S'u ascultat d-l av. N. Luca în desvoltarea motivelor de recurs, iar d-l av. Vermeulen în combateri.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Casa Autonomă a Monopolurilor Statului contra deciziunii Curții de Apel București s. IV-a nr. 35 din 1934, în proces cu Constanța Stănculescu;

Având în vedere că, prin decizia nr. 35 din 1934, atacată cu recurs, Curtea de Apel din București s. IV-a a admis acțiunea în contencios introdusă de Constanța Stănculescu contra Casei Autonome a Monopolurilor Statului și contra Ministerului de Finanțe; a anulat ca ilegală deciziunea numitului minister cu nr. 20850 din 1933, prin care reclamanta a fost retrogradată dela

gradul de șef de birou cl. II-a, la sub-șef de birou cl. I-a, în Serviciul Depozitului C. A. M. din Turnu-Severin și a obligat pe intimati să reintegreze pe reclamantă în toate drepturile aferente gradului avut;

Că pentru a da această soluțiune, Curtea constată în fapt, că la 1 Aprilie 1914 și deci la 1916, reclamanta ocupa funcțiunea de împiegată plătită cu salariul lunar de 180 lei; că deși lela 1907, când a intrat în funcțiune și până la 1919 nu i s'au făcut rețineri pentru pensie fiind plătită cu diurnă, totuși a vărsat aceste rețineri la Casa Generală de Pensiuine cu recipisa nr. 3432 din 1923, dobândind astfel dreptul a i se calcula la pensiuine și timpul servit dela 1907—1919; în drept, Curtea argumentează că, întru cât, pentru timpul dela 1907—1919, reclamanta a vărsat reținerile pentru pensie, nu se poate susține că în acest timp ea nu îndeplinea o funcție publică la Stat; că simpla modalitate de plată cu diurnă a unui funcționar al Statului nu poate schimba această calitate; că, de altfel, art. 62 din legea statutului funcționarilor publici nu face nicio distincție între funcționarii diurniști și cei bugetari, ci pentru ca un funcționar să poată beneficia de dispozițiune lui, prevede numai că funcționarul să se fi aflat în serviciu la punerea în aplicare a statutului, și să se fi găsit în funcțiune la 1916; că, așa fiind, și deoarece în speță, reclamanta îndeplinea cerințele art. 62, ea a fost avansată în mod legal la gradul de șef de birou cl. II-a, deși n'avea studiile cerute de lege.

Având în vedere motivele de recurs în cuprinderea următoare:

Violarea art. 1 cod civil, art. 2 din decretul-lege pentru modificarea legii organizării finanțelor Statului din 7 Septembrie 1919 și a art. 62 din statutul funcționarilor publici din 15 Iunie 1923 și exces de putere.

Intimata a funcționat la Regia Monopolurilor Statului, azi reprezentată prin Casa Autonomă Monopolurilor Regatului României, în calitate de diurnistă, dela 16 Noembrie 1907 și până la 1 August 1919, când a fost trecută bugetară în care calitate funcționează și azi. Dela intrarea în funcțiune a primit diverse înaintări până la gradul de șef de birou cl. II-a.

Promulgându-se legea pentru luarea unor măsuri financiare urgente, publicată în Monitorul Oficial nr. 237 din 1932, intimata este retrogradată la gradul de sub-șef de birou cl. I-a întru cât primise o avansare ilegală, neavând studiile cerute de statutul funcționarilor publici.

Intentând acțiune în contencios, Curtea de Apel București s. IV-a o admite pe considerația că deși nu are studiile cerute de legea statutului funcționarilor publici, totuși se bucură de excepția din art. 62 din statutul funcționarilor, fiind funcționară bugetară la 1 Ianuarie 1914 și 1916, întru cât prin decretul-lege pentru modificarea legii organizării administrației finanțelor Statului, art. 2, permițându-i-se să verse cu efect retroactiv reținerile la Casa de Pensiuine, a dobândit cu efect retroactiv dreptul de funcționară bugetară.

Că, în orice caz, chiar dacă la 1916 era simplă diurnistă, totuși îndeplinește condițiile de favoare din art. 62 din statutul funcționarilor;

Procedând în modul de mai sus, Curtea de fond violează textele mai sus arătate, căci art. 2 din decretul-lege din 7 Septembrie 1919 nu conferă calitatea de funcționar bugetar, ci regulează numai chestiunea vărsămintelor la Casa de Pensiuine, că, în orice caz, acest text nu are efect retroactiv decât în privința vărsămintelor, iar nu în ceea ce privește calitatea de funcționar bugetar pe care intimata n'a căpătat-o decât în 1919.

Neîndeplinind deci condițiunile din art. 62 din statut, Curtea dă o hotărîre casabilă.

Dar Curtea hotărăște într'un considerent subsidiar că, în orice caz, conform art. 62 din statut, nu e necesar ca la 1916 să fi fost funcționar bugetar, singura calitate de diurnist fiind suficientă.

Procedând astfel, violează acest articol, căci legiuitorul nu a putut înțelege prin cuvintele: „funcționarii aflați în serviciu și cari se găseau în funcțiune la 1916”, decât pe acei funcționari astfel cum sunt definiți de art. 1 din statut, învestiți cu toate formele autorității legale.

Având în vedere că, prin motivele de casare, de duse în judecata complexului de divergență, se susține, că soluțiunea Curții de apel este dată cu exces de putere și cu violarea art. 1 din codul civil, art. 2 din decretul-lege dela 7 Septembrie 1919 și art. 62 din statutul funcționarilor publici; în dezvoltarea acestor motive, se arată că faptul vărsării reținerilor pentru timpul dela 1907—1919, nu i-a acordat reclamantei calitatea de funcționară bugetară, deoarece numitul decret-lege, în baza căruia a vărsat reținerile, nu conferea o asemenea calitate, ci regula numai chestiunea vărsămintelor la Casa Pensiilor; se mai susține, că art. 62 din statut nu vizează și pe funcționarii diurniști, ci numai pe funcționarii bugetari, ceea ce nu e cazul în speță;

Având în vedere că art. 62 din legea statutului funcționarilor publici prevede că funcționarii aflați în serviciu la punerea în aplicare a acestui statut și cari se găseau în funcțiune la 1916, chiar dacă nu au titlurile de studii cerute, pot înainta până la gradul de director inclusiv;

Având în vedere că în speță urmează a se stabili dacă dispozițiunile de favoare ale acestui text sunt aplicabile numai funcționarilor bugetari, cum se susține prin motivele de recurs, sau beneficiază de ele toți acei funcționari ce ocupau la 1916 o funcție publică indiferent dacă erau bugetari sau plătiți cu diurnă;

Având în vedere că, în conformitate cu dispozițiunile art. 1 din legea statutului funcționarilor publici, sunt funcționari publici cetățenii români, fără deosebire de sex, cari îndeplinesc un serviciu public permanent, la Stat, județ, comună sau la instituțiunile al căror buget este supus aprobării parlamentului, guvernului sau consiliilor județene și comunale;

Considerând că, din cuprinsul acestui text, rezultă că ceea ce conferă cuiva calitatea de funcționar public este permanența funcțiunii ce ocupă la Stat, județ, comună sau la vreo instituțiune publică, iar nu felul remunerațiunii acestei funcțiuni; ceea ce înseamnă că chiar dacă cineva este remunerat cu diurnă, totuși din moment ce ocupă o funcțiune publică cu caracter de permanență, este funcționar în sensul legii statutului funcționarilor publici și beneficiază de dispozițiunile ei;

Considerând că diurnist în sensul numitei legi este numai cetățeanul care este angajat pentru o anumită lucrare sau pentru un anumit timp;

Că numai pe acești diurniști îi înlătură art. 2 dela aplicabilitatea dispozițiunilor legii statutului, iar nu și pe funcționarii publici ce ocupă o funcție permanentă, fie că sunt funcționari plătiți cu salariu bugetar fie cu diurnă;

Că dar din cele expuse rezultă că dispozițiunile de favoare ale art. 62 din legea statutului sunt aplicabile tuturor funcționarilor ce ocupă o funcție publică, permanentă, indiferent dacă sunt bugetari sau diurniști, fiind exceptați dela aplicațiunea legii statutului nu-

mai diurniștii angajați sau pentru o anumită lucrare, sau pentru un timp determinat;

Având în vedere că, în speță Curtea de apel constată în fapt că reclamanta Constanța Stănculescu ocupa la 1916 funcțiunea de împiegată, funcțiune care prin natura ei are caracterul de permanență;

Considerând că, în asemenea situațiune de fapt, și față de principiile de drept expuse mai sus, reclamanta deși la 1916 era retribuită cu diurnă, totuși era funcționară publică și deci beneficiază de dispozițiunile de favoare ale art. 62 sus citat, așa că fiind avansată în mod legal la gradul de șef de birou clasa II a, nu putea fi retrogradată la gradul de subșef de birou cl. I-a, decât violându-se dispozițiunile legale de mai sus;

Considerând că — precum s'a arătat mai sus — ceea ce a acordat reclamantei calitatea de funcționară publică la 1916, a fost caracterul de permanență al funcțiunii sale, iar nu faptul că, pe baza decretului-lege din 7 Septembrie 1919, ea a plătit reținerile pentru pensie pentru timpul servit fără rețineri dela 1907—1919;

Că în adevăr acest decret-lege, în puterea căruia s'au putut face aceste vărsări de rețineri, nu a acordat calitatea de funcționar nimănui, ci a consfințit o situațiune de fapt și de drept a unei categorii de funcționari publici, cari nu aveau dreptul de a li se calcula în pensie timpul servit fără rețineri la pensie, dându-le astfel dreptul a vărsa reținerile pentru pensie în scopul de a se adăuga la anii de pensie și acel timp;

Că dar, față de considerațiunile mai sus expuse, cu drept cuvânt și fără a viola vreun text de lege, a decis Curtea de apel că retrogradarea d-nei Constanța Stănculescu a fost ilegală, așa că motivele de casare fiind nefondate, recursul urmează a fi respins ca atare;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 15 Noemarie 1935

Preșidenția d lui D. G. LUPU preșident

Elieodor I. Băltățeanu cu N. Trancoță și a.

Decizia nr. 1859 Dosar nr. 3050/934

Apel. Obținerea unui termen pentru motivarea apelului. Lipsa apelantului la acest termen fără a fi depus motivele. Opoziție. Depunerea motivelor cu 10 zile înainte de primul termen fixat în opoziție. Tardivitate. Decădere. Art. 69 și 326 pr. civ.

Când opoziția este făcută la un apel nemotivat în termen, nu se mai poate face prin ea motivarea apelului.

S'a ascultat recurentul prin av. Rădulescu și intimații prin av. Leonte.

Curtea,

Asupra recursului de față;

Având în vedere sentința Tribunalului Mehedintzi s. II-a cu nr. 269 din 27 Aprilie 1934 prin care s'a respins ca nefondată opozițiunea făcută de E. I. Băltățeanu în contra sentinței cu nr. 360 din 1932 a aceluiași tribunal;

Că pentru a hotărî astfel, tribunalul motivează că oponentul apelant a cerut și dobândit un termen pentru a-și motiva apelul; că la acel termen apelantul a lipsit fără a-și fi motivat apelul, când tribunalul i-a respins apelul ca nesusținut; că motivele de apel au fost depuse cu zece zile înainte de primul termen fi-

xat în opoziție; că efectul opoziției fiind de a repune lucrurile în starea în care se găseau anterior declarării opoziției, iar apelul nefiind motivat până la termenul acordat, motivele de apel au fost depuse tardiv astfel că apelul a fost respins ca nefondat;

În contra acestei sentințe E. I. Bălțățeanu a făcut recursul de față a cărui cuprindere este următoarea :

Violarea art. 69 și 326 din proc. civ.

În adevăr, subsemnatul făcând apel contra cărții civile a Judecătoriei urbane Turnu-Severin, mi s'a fixat termenul de apel la 28 Aprilie 1933.

La acea dată mi s'a cerut să comunic la dosar, motivele de apel, amânându-se procesul la 22 Septembrie 1933, când subsemnatul neprezentându-mă, mi s'a respins apelul ca nesustținut.

Făcând opoziție, mi s'a fixat termenul la 14 Februarie 1934, iar la data de 6 Februarie 1934 am depus, așa cum mi s'a cerut, la dosar și motivele apelului. Or, la data de 14 Februarie când ne-am prezentat pentru judecare, tribunalul îmi respinge ca nefondată opoziția, motivând că, potrivit dispozițiilor art. 69 și 326 din proc. civ., în cazul când cererea de apel nu cuprinde temeiurile de drept și de fapt pe care se sprijină, cel interesat este în drept să ceară amânarea cauzei și comunicarea lor — neputându-i-se acorda un alt termen pentru acest motiv.

În speță, acordându-mi-se un prim termen, 22 Septembrie 1933, pentru a comunica la dosar motivele de apel, iar la această dată neprezentându-ne, se respinge apelul ca nesustținut.

Făcând opoziție, se fixează termenul la 14 Februarie 1934, iar subsemnatul depunând motivele de apel la 6 Februarie 1934, tribunalul, potrivit sus citatului text de lege, respinge opoziția considerând motivele de apel ca tardiv depuse.

Prin aceasta, Tribunalul Mehedinți s. II-a a violat art. 69 și 326 din proc. civ., căci ceea ce se cere prin aceste articole este ca procesul să nu mai poată suferi o a doua amânare pentru comunicare de motive, iar nicidecum nu se prevede că acțiunea sau apelul sunt nule dacă nu s'au arătat motivele într'un termen fatal.

Prin urmare, respingându-mi-se apelul la termenul acordat pentru comunicarea motivelor, ca nesustținut, și făcând opoziție, subsemnatul prin efectul devolutiv al opoziției mă găseam în situația ca și când nu s'ar fi pronunțat hotărîrea de respingere a apelului, adică cu obligația de a fi motivat apelul și comunicat la dosar, așa cum mi s'a cerut, în termenul acordat, ceea ce am și făcut. De altfel, în același sens și într'o speță identică, s'a pronunțat și Înalta Curte de Casație s. I-a, prin sentința din 13 Maiu 1916 C. I. 47/916.

Având în vedere că prin motivele de casare recurentul se plînge de violarea art. 69 și 326 pr. civ. prin aceea că apelul i-a fost respins ca nesustținut, astfel că apelul nu s'a amânat din cauza nedepunerii motivelor de apel, iar la termenul fixat în opoziție apelul se găsea motivat, deoarece între timp motivele de apel fuseseră depuse. Că ceea ce legiuitorul a vroit să împiedece a fost ca apelul să nu sufere o a doua amânare din nedepunerea motivelor de apel;

Considerând că potrivit art. 69 pr. civ. orice cerere adresată unui tribunal va trebui să cuprindă între altele mențiuni, arătarea temeiurilor de fapt și de drept pe care se sprijină; că neîndicarea acestor temeiuri îndrătuiește pe partea interesată a cere amânarea și comunicarea lor adversarului, fără a se putea cere o a doua amânare în acest scop; de unde rezultă că neîndeplinirea acestor cerinți imperative ale legii la termenul acordat, face să opereze decăderea părții din dreptul de a-și mai putea motiva cererea, cu toate consecințele

sale legale, indiferent de împrejurarea dacă este prezentă sau lipsă din instanță;

Că, în speță, fiind constant că la primul termen de înfățișare apelul recurentei fiind nemotivat, iar la termenul acordat de tribunal spre a-și motiva apelul recurenta lipsind, neavând depuse la dosar motivele apelului și necomunicându-le intimatului, urmează că la acel termen decăderea prevăzută de art. 69 pr. civ. devenise operantă, astfel că prin efectul opoziției declarate de recurentă și care repune procesul în discuțiune dela punctul în care se afla când a lipsit opoziția, decăderea prevăzută de lege nu mai putea fi înălțurată și apelul nu mai putea fi motivat prin opozițiune, tribunalul având a constata numai dacă la data când s'a dat sentința în lipsa recurentului și dela care dată s'a pus din nou în discuțiune procesul prin efectul opoziției, recurentul avea sau nu apelul motivat și comunicat adversarului, și, în situațiunea că nu fusese motivat și comunicat până la acea dată, nu putea decât să pronunțe nulitatea sa. A admite soluțiunea contrarie ar însemna să se eludeze textul legii și să se creeze o situațiune mai avantajoasă părții care a lipsit la termenul acordat pentru motivarea apelului în sensul că l'ar putea motiva pe calea opozițiunii, pe când în situațiunea că partea ar fi fost prezentă, nu mai putea obține un termen nou și nulitatea trebuia pronunțată pe loc, ceea ce n'a putut fi în intențiunea legiuitorului;

Că instanța de fond hotărînd că opoziția recurentului, fiind făcută la un apel nemotivat în termen, prin ea nu se mai poate face motivarea apelului, a făcut în cauză o justă aplicațiune a textelor invocate în motivul de casare precum și a principiilor cuprinse în art. 69 proc. civ.;

Că judecând și hotărînd astfel, tribunalul a pronunțat o sentință la adăpost de orice critică, astfel că recursul nefiind fondat, urmează a fi respins;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI S. V-a

Audiența dela 19 Aprilie 1935

Președinția d lui AL. COSTIN, președinte

Maria și Maior N. Dumitrescu prin av. Alex. Velescu și Corneliu Jecu cu Ion Burloiu și a. prin av. Justin Stănescu, Aristid Dumitriu și Miron Morțun

Deciziunea civilă nr. 163

Legea conversiunii. Cerere făcută de creditor în dosarul urmăririi de a se constata că debitorul nu beneficiază de legea din 7 Aprilie 1934. Regularitate.

Dotă. Clauze diverse. Interpretare.

Constituire în dotă, la căsătoria fiicei cu un ofițer, a unei creanțe ipotecare. Dreptul ginereului de a accepta această dotă dela conversiune.

Dotă cerută de legea căsătoriei militarilor. Se are în vedere data căsătoriei. Quantumul exceptat de legea lichidării datoriilor este cel cerut de legea căsătoriilor ofițerilor în vigoare la 7 Aprilie 1934.

Stabilirea capitalului exceptat dela conversiune se face ținându-se seama de dobânda fixată la creanța ipotecară așa cum e redusă prin legea cametei.

În instanța de stabilire a exceptării debitorului dela beneficiul conversiunii trebuie citați și creditorii chirografari.

Este regulat introdusă cererea făcută de creditorul ipotecar în dosarul urmăririi imobiliare, de a se cons-

tata că debitorul nu beneficiază de dispozițiile legii din 7 Aprilie 1934, deoarece, conform art. 69 alin. 1 al legii, acele instanțe de urmărire sunt și ele competente, ca și cele de fond, a se pronunța asupra acestei chestiuni, care, putând fi ridicată pe cale de incident în procedura de executare, poate cu atât mai mult să fie pusă în discuție printr-o cerere făcută în cursul urmăririi.

Când într-un act dotal cuprinzând ca dotă cesiunea unei creanțe ipotecare se spune precis că se constituie dotă și părțile înregistrate dau mulțumire pe dota constituită, clauza care prevede că procentele dotei se vor plăti soției, corectată însă de clauza care stipulează că veniturile dotei se vor încasa de soț, căruia îi aparțin de drept, nu alterează caracterul dotal.

Faptul că creanța ipotecară nu a fost dotală dela nașterea ei, ci a fost numai constituită totă anterior legii din 7 Aprilie 1934, nu a soților dotali cesionari, dreptul de a fi scutiți de reducerile legii din 7 Aprilie 1934, întru cât deci într-o cesiune debitorul cedat poate opune creditorului cesionar toate excepțiile ce ar fi putut opune cedentului, pe de o parte el nu poate opune excepțiile strict legate de persoana creditorului, iar pe de alta, nu poate opune cesionarului beneficiul conversiunii, care nu există față de cedent la data cesiunii.

Dacă la data căsătoriei și chiar la cea a promulgării legii din 7 Aprilie 1934 soțul dotal era ofițer inferior, faptul că a devenit ulterior ofițer superior, calitate ce l-ar fi dispensat în caz de căsătorie de dotă, nu-i ia dreptul de a fi exceptat de reducerile prevăzute de legea conversiunii.

Cuquantumul dotal exceptat dela conversiune nu poate fi cel prevăzut de legea din momentul căsătoriei, ci este cel cerut de legea căsătoriilor militarilor în vigoare la 7 Aprilie 1934, legea înțelegând a asigura ofițerilor minimul de venit necesar unei existențe onorabile la această dată.

Acest cuquantum se calculează stabilindu-se capitalul ce corespunde unui venit de 12% anual, maxim de procent prevăzut de legea contra camelei, dacă în actul de ipotecă constituind dota procentul convențional era acesta sau unul mai mare.

În instanța de stabilire a exceptării debitorului ipotecar dela beneficiul conversiunii trebuiesc citați și creditorii chirografari interesați în soluția litigiului.

Curtea,

Asupra apelurilor făcute de către Maria Maior N. Dumitrescu și Maior N. Dumitrescu, în calitate de soț dotal uzufructuar, cu petițiile înreg. la nr. 14548 din 1934 și 118 din 1935, de o parte, și de către Nicolae Gr. Burloi, Gheorghe Gr. Burloi și Ion Gr. Burloi, Mihail Popescu, Nae D. Stănescu, Eliza St. Manolescu, Ghiță Mirgoad, moștenitorii T. Ghizea și Banca Populară Câmpul, de altă parte, contra sentinței civile cu nr. 644 din 1934, a Trib. Buzău s. I-a :

Având în vedere actele cauzei, susținerile orale ale părților și concluziunile lor scrise aflate la dosar, din care se constată în fapt următoarele :

La 14 Octomvrie 1927, frații Nicolae, Ion și Gheorghe Burloi se împrumută ipotecar cu suma de 1.500.000 lei, dela Costache P. Nica, ipotecând 120 pogoane teren în comuna Pogoanele jud. Buzău și niște imobile, cu obligația de a restitui suma la 14 Octomvrie, precum și de a plăti dobânzi de câte 165.000 lei semestrial, adică la 14 Aprilie și 14 Octomvrie ale fiecărui an, sub sancțiunea ca în caz de neplată a procentelor sau a capitalului, întregul act devine exigibil putând fi învestit cu formula executorie;

La 14 Mai 1928, Costache P. Nica, își înzestrea fiica cu suma de lei 1.000.000, la trecerea în căsătorie cu Căpitanul Nicolae Dumitrescu, și această dotă de un milion i-o dă din creanța ipotecară de un milion și jumătate ce o avea contra fraților Burloi, iar prin notificarea nr. 12.365 din 23 Iunie 1928, se comunică în copie fraților Burloi, actul dotal, cari la 26 Iunie 1928 dau o declarație prin care se obligă ca până la concurența sumei de lei un milion, orice raporturi privitor la obligații ce decurg din actul lor de ipotecă, le va avea dela această dată cu Marioara Dumitrescu și Căpitanul Nicolae Dumitrescu, și, în fine, la 25 Iunie 1930, debitorii încheie un act de gaj cu Costache P. Nica și cu Căpitanul Nicolae Dumitrescu, pentru garantarea procentelor în sumă de lei 700.000, gajând diverse lucruri mobile pentru garantarea acestui venit, la care avea dreptul Costache P. Nica, pentru venitul corespunzător sumei de 500.000 lei, capital și Căpitanul Nicolae Dumitrescu, pentru venitul corespunzător sumei de lei un milion capital.

La 9 Iunie 1934, Marioara și Maior N. Dumitrescu, acesta personal și ca soț, prin petiția înreg. la nr. 23549 din 1934, au cerut Tribunalului Buzău să constate că creanța ce o au pe baza actului de ipotecă autentificat la nr. 3313 din 1927 și a actelor dotale autentificate la nr. 2676 din 1928 și 2771 și 2749 din 1928, în valoare de un milion lei, este dotală și exceptată dela beneficiul conversiunii pe baza art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, iar Tribunalul Buzău s. I-a, prin sentința civilă cu nr. 644 din 1934, a admis în parte cererea creditorilor Maria și Maior N. Dumitrescu și după ce dispune în prim rând că hotărîrea urmează să se pronunțe față de toți creditorii debitorilor Nicolae, Gheorghe și Ion Gr. Burloi, constată că creanța creditorilor Maria și Maior N. Dumitrescu este dotală și exceptată de art. 69 alin. g din legea lichidării datoriilor agricole, până la concurența sumei de 335.000 lei, ce reprezintă dota reglementară, stabilită conform art. 4 și 9 alin. c. din legea asupra căsătoriilor ofițerilor combinat cu art. 1 și 2 din legea contra camelei.

Contra acestei sentințe, s'au făcut apelurile de față de către creditorii Maria și Maior N. Dumitrescu de o parte și de către debitorii Nicolae, Gheorghe și Ion Gr. Burloi, și ceilalți creditori ai acestora, de altă parte.

Având în vedere că pentru a ajunge la soluția dată tribunalul constată, în prim rând, că creanța ce petiționarii Maria și Maior N. Dumitrescu, au contra debitorilor frații Burloi este dotală în sensul art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934;

Că la data căsătoriei, precum și la data promulgării legii din 7 Aprilie 1934, petiționarul Maior N. Dumitrescu era ofițer inferior, — căpitan; că, în conformitate cu dispozițiunile art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, creanța dotală, ce soții Maria și Maior N. Dumitrescu au contra fraților Burloi, este exceptată dela beneficiul legii până la concurența dotei reglementare și că, în speță, față cu procentul de 22% pe an specificat în actul de ipotecă făcut în garantarea creanței, socotindu-se o dobândă de 12%, conform art. 1 și 2 din legea camelei din 1931, venitul de 40.000 lei anual prevăzut de art. 4 din legea asupra căsătoriei ofițerilor corespunde unui capital de 335.000 lei, deci creanța ce soții Dumitrescu au contra fraților Burloi este exceptată dela beneficiul legii din 7 Aprilie 1934, numai pentru această sumă de 335.000 lei;

Având în vedere că prin motivele apelului lor, apelanții creditorii Maria și Maior N. Dumitrescu, invoacă: 1) violarea art. 4 și 9 din legea asupra căsătoriilor ofițerilor și violarea art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane prin care arată că, deși tribunalul constată că creanțele dotale ale soților ofițerilor sunt exceptate dela benefi-

ciul legii lichidării datoriilor agricole și urbane și că, în speță, atât la data căsătoriei, cât și în momentul promulgării legii lichidării datoriilor agricole și urbane, creditorul N. Dumitrescu era căpitan, și deci, pentru a stabili cuantumul dotei reglementare, trebuie avută în vedere situația sa din momentul căsătoriei, iar dota sa trebuie să reprezinte capitalul ca e să producă un venit anual de 40.000 lei, totuși tribunalul stabilește drept capital exceptat dela beneficiul legii conversiunii numai suma de 335.000 lei din întreaga creanță de lei 1.000.000 ce fusese constituită dotă, ca reprezentând dota reglementară, socotind în mod eronat o dobândă convențională maximă de 12% pe an, având în vedere faptul că venitul total ar fi asigurat într-o ipotecă și dobânda de 22% din actul de ipotecă corectată cu dispozițiunile din legea cametei, deoarece în conformitate cu art. 9 din legea asupra căsătoriilor militarilor capitalul total, oricare ar fi forma lui, nu poate produce decât maximum 6% pe an, care de asemenea nu poate fi avută în vedere, fiind o dobândă excepțională; deci urma ca în calcularea capitalului reprezentând dota reglementară, să se aibă în vedere dobânda pe care o dă Casa de Depuneri și Consemnațiuni unde se depune fondul total și care este de 3½% pe an; 2) eroare gravă de fapt, greșită interpretare a stipulațiilor actului total, violarea art. 69 alin. g din legea lichidării datoriilor și art. 9 din legea asupra căsătoriei militarilor. — omisiune esențială, prin care arată că greșit tribunalul se raporta la dobânda din actul de ipotecă și la cea din legea cametei, deoarece din actul total se constată că s'a constituit dotă o sumă de 1.000.000 lei în numerar, nu un venit, căci deși fusese dat cu ipoteză în momentul căsătoriei, era însă exigibil, — actul de ipotecă fiind investit cu formula executorie, — deci nu se poate socoti decât o dobândă de 3½% pe an, dobânda Casei de Depuneri unde se depun dotele în numerar ale ofițerilor, calcul care duce la constatarea că întreaga sumă de 1.000.000 lei, este exceptată dela beneficiul legii, fiind dotă corespunzând venitului de 40.000 lei anual și 3) că greșit s'au citat în instanță și ceilalți creditori ai debitorilor, deoarece aceștia n'au niciun raport juridic cu dânsii Maria și Maior N. Dumitrescu — și nici nu au făcut cerere de intervenție în proces;

Având în vedere că, de altă parte, debitorii Nicolae, Gheorghe și Ion Gr. Burloi, cum și ceilalți creditori ai lor, prin motivele de apel, susțin că 1) cererea creditorilor este o acțiune provocatorie care nu putea fi atașată la dosarul urmăririi începute la Tribunalul Buzău s. I-a de creditorul C. P. Nica, în 1933 și la care au intervenit și soții Maria și Maior N. Dumitrescu, ci trebuia făcută pe calea unei acțiuni principale, conform art. 69 alin. ultim din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, deci urmează a fi respinsă ca neregulată introdusă; că, averea pretinsă nu este dotală ci parafernală, deoarece actul total nu prevede că soțul are administrația și folosința averii, deci nu se poate aplica în speță art. 69 alin. g din legea lichidării datoriilor agricole și urbane; 3) că între debitorii Gheorghe, Nicolae și Ion Gr. Burloi, și creditorii soții Dumitrescu, nu există niciun raport juridic, ci raportul există numai cu C. P. Nica, înzestrătorul iar suma împrumutată nefiind dotală în momentul contractării împrumutului, nu se poate spune că s'au luat cu împrumut banii dotali și deci art. 69 alin. g nu-și are aplicațiunea nici din acest punct de vedere; 4) că, chiar dacă, s'ar trece peste motivele de mai sus, față cu împrejurarea că la data introducerii cererii din 9 Iulie 1934, creditorul N. Dumitrescu era maior, deci nu avea obligația să se căsătorească cu dotă, creanța sa nu intră în prevederile legii, iar dacă ar pretinde dota din momentul căsătoriei, atunci aceasta este capitalul care să producă un venit de 1.500 lei anual, renunțând la motivul ultim de apel;

În ce privește apelurile făcute de debitorii Ion, Nicolae și Gheorghe Burloi, și de ceilalți creditori ai lor:

Asupra neregularității introducerii acțiunii creditorilor, Maria și Maior N. Dumitrescu, invocată de debitorii Ion, Nicolae și Gheorghe Burloi, și ceilalți creditori ai lor, atât prin primul motiv de apel cât și în fața primei instanțe:

Având în vedere că prima instanță a respins incidentul ridicat de debitori cu privire la neregularitatea cererii, prin care creditorii Maria și Maior N. Dumitrescu, au cerut să se constate că creanța lor contra debitorilor frații Burloi este exceptată dela beneficiul legii conversiunii, fiind dotă de oțier, pe motiv că creanța soților Dumitrescu, derivând din actul de ipotecă pe care înzestrătorul l'a avut cu debitorii frații Burloi, act pe baza căruia înzestrătorul a pus sub urmărire averea debitorilor, cererea soților Dumitrescu este o anexă la urmărirea începută de înzestrător și deci b'ne a fost atașată la dosarul de urmărire, motivare pe care Curtea o adoptă;

Că, în afară de cele mai sus arătate, prin art. 69 alin. I din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 se prevede că instanțele de fond, sau de urmărire, sunt competente, în orice stadiu al pricinii, de a se pronunța, printre altele și asupra chestiunii dacă debitorul sau vreuna din creanțe intră în excepțiunile prevăzute de art. 69 din lege, de unde rezultă că cererea creditorilor soții Dumitrescu, putea fi făcută de aceștia și pe cale de incident la executare, calea acțiunii principale prevăzută de ultimul alineat din art. 69 din lege fiind facultativă pentru creditori;

Că astfel fiind, primul motiv de apel e neîntemeiat și urmează a fi respins ca atare;

Asupra motivului 2 de apel, prin care apelanții debitori susțin că creanța soților Dumitrescu nu ar fi dotală, ci parafernală: 1) având în vedere că natura dotală a creanței soților Dumitrescu rezultă din actul total și celelalte acte adiționale ale acestuia, prin care Costache P. Nica constituie dotă fiicei sale Maria Dumitrescu, la trecerea în căsătorie cu Căpitanul Dumitrescu, suma de 1.000.000 lei din creanța ipotecară de 1.500.000 lei ce o are pe baza actului de ipotecă autentificat la nr. 3313 din 1927, dându-i aceleași drepturi ca și ale lui; că, deși în același act se prevede că înzestrata va încasa procentele, de aci nu se poate deduce că averea constituită nu ar fi dotală, ci parafernală, deoarece ambii soți au dat mulțumire pentru zestrea constituită fapt ce dovedește că părțile au înțeles să adopte regimul dotal;

Că aceasta rezultă și din cuprinsul actului total în care se prevede că „venitul dotei se va încasa de soț căruia îi aparține de drept” stipulându-se în același timp că imobilele ce se vor cumpăra cu acești bani vor deveni dotale;

Că dar, acest motiv de apel e neîntemeiat.

Asupra motivului III de apel, prin care apelanții susțin că chiar dacă creanța soților Dumitrescu ar fi dotală, aceștia nu le poate oune excepția din art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, deoarece creanța prevăzută în actul de ipotecă a devenit dotală, o parte din ea, — după contractarea împrumutului, așa că nu s'ar putea spune că au luat cu împrumut banii dotali;

Având în vedere că deși în momentul contractării împrumutului de către debitorii Burloi, creanța nu era dotală și că o parte din ea a devenit dotală posterior contractării împrumutului, de aci nu rezultă însă că înzestrării, soții Dumitrescu, nu pot opune debitorilor frații Burloi, excepția prevăzută de art. 69 alin. g din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, în ce privește creanța lor dotală, deoarece, deși în principiu, într-o cesiune debitorul cedat poate opune creditorului cesionar toate excepțiile ce le-ar fi putut opune creditorul cedent, el nu poate însă să-i opună excepțiunile

cari sunt strâns legate de persoana creditorului, cum e în speță excepțiunea din art. 69 alin. g din legea din 7 Aprilie 1934, invocată de creditorii soții Dumitrescu, care este o excepțiune personală, fiind dedusă din calitatea de soție de militar a creditoarei Maria Dumitrescu;

Că, în afară de aceasta, pentru ca debitorul cedent să poată opune creditorului cesionar, toate excepțiile ce le-ar fi putut opune creditorului cedent, trebuie ca acele excepțiuni să fie existat în momentul cesiunii; or, în speță, — în momentul cesiunii prin actul total al creanței de 1.000.000 lei care a avut loc la 14 Mai 1928, excepțiunea de a beneficia de legea conversiunii nu exista, legea fiind posteroară acestei date, deci ea nu mai poate fi privită ca o excepțiune ce s'ar fi putut ridica creditorului cedent și prin urmare și creditorului cesionar;

Că, dar și acest motiv de apel e neîntemeiat și urmează a fi respins;

Asupra celui de al 4-lea motiv de apel, prin care debitorii frații Burloi, și ceilalți creditori ai lor, susțin că întru cât creditorul N. Dumitrescu era maior la data introducerii cererii de a se constata că creanța sa e exceptată dela beneficiul legii din Aprilie 1934, nu avea obligația de a se căsători cu dotă, deci creanța sa nu intră între cele exceptate și că, chiar dacă ar fi pretins dota din momentul căsătoriei, ar fi să se considere exceptat dela beneficiul legii de lichidarea datorilor capitalul care ar corespunde unui venit de 1.500 lei anual, ce dota trebuie să-i producă în momentul căsătoriei;

Având în vedere că din actele dela dosar se constată că atât la data când s'a căsătorit, cât și la data promulgării legii din 7 Aprilie 1934, creditorul Maior N. Dumitrescu era ofițer inferior, căpitan, și că posterior datei introducerii cererii din 9 Iunie 1934 a devenit ofițer superior, deci era obligat să se căsătorească cu dotă, deoarece legiuitorul, prin art. 69 alin. g din legea din 7 Aprilie 1934, nu a putut să se refere decât la situațiunea ofițerului în momentul căsătoriei și nicidecum la diferitele situațiuni ce ar fi intervenit ulterior în cariera ofițerului și cari nu au niciun raport cu constituirea dotei;

Că, de asemenea, prin art. 69 alin. g din legea din 7 Aprilie 1934 prevăzându-se că creanțele dotale ale soțiilor ofițerilor sunt exceptate dela beneficiul legii până la concurența dotei reglementare, legiuitorul a înțeles de sigur a acorda protecțiunea sa creanței dotale a soțiilor de ofițeri nu numai pentru dota reglementară cerută de legile în vigoare, în momentul constituției ei până la concurența dotei cerute prin actua a lege asupra căsătoriei ofițerilor care, prin art. 4, prevede pentru ofițerii inferiori ca dotă reglementară capitalul care să producă un venit anual de minimum 40.000 lei;

Că, astfel fiind, și obiecțiunile făcute de apelanți prin acest motiv de apel sunt neîntemeiate și întru cât la ultimul motiv de apel s'a renunțat, apelurile făcute de debitorii frații Burloi, și ceilalți creditori ai lor, se privesc neîntemeiate și urmează a fi respinse ca atare;

Asupra apelurilor făcute de creditorii Maria și Maior N. Dumitrescu:

Având în vedere că prin primele două motive de apel apelanții susțin că greșit tribunalul, pentru a stabili drept capital reprezentând dota reglementară, exceptată dela beneficiul legii din 7 Aprilie 1934, numai suma de 335.000 lei, din creanța ce au contra debitorilor frații Burloi, socotește o dobândă convențională maximă de 12% pe an, în loc să socotească o dobândă de 3½% pe an pe care o dă Casa de Depuneri și Consemnațiuni dacă capitalul total ar fi depus la Casa de Depuneri;

Având în vedere că, pentru a socoti în calcularea venitului anual de 40.000 lei, prevăzut de art. 4 din legea asupra căsătoriilor ofițerilor, dobândă de 12% pe an, tribunalul cons-

lată că întru cât venitul cerut ca dotă este asigurat într-o ipotecă în primul rang, capitalul produce procentele prevăzute în contractul de ipotecă ce garantează dota; că întru cât prin actul de ipotecă s'a specificat o dobândă de 22% pe an, față cu dispozițiunile art. 1 și 2 din legea cametei neputându-se încasa o dobândă mai mare de 12% pe an, stabilirea capitalului reprezentând dota reglementară, are a se face socotindu-se venitul de 40.000 lei anual ca produs de un capital dat cu procente de 12% pe an;

Având în vedere că din actele dela dosar se constată că dota a fost constituită într-o ipotecă și că prin actul total de ipotecă s'a specificat că la suma garantată cu ipotecă se va plăti o dobândă de 22% anual;

Având în vedere că prin art. 9 din legea din 9 Aprilie 1931 asupra căsătoriei ofițerilor se prevede că dispozițiile referitoare la capitalul total, — oricare i-ar fi forma și care nu poate fi considerat că produce mai mult de 6% pe an, se aplică numai la dota constituită în numerar sau efecte de stat (alin. a) sau în imobile urbane sau rurale (alin. b);

Considerând însă că alin. c din art. 9 al zisei legi, care se referă la dota constituită într-o ipotecă, nu prevede că această dotă trebuie să fie considerată că produce cel mult 6% după cum se prevede în alin. a și b, de unde rezultă că dobândă ce trebuie aplicată în acest caz este aceea prevăzută în actul de creanță;

Că astfel fiind, în speță, bine tribunalul a stabilit capitalul dotei reglementare la suma de 335.000 lei, prin aplicarea dobânzii prevăzute în actul de ipotecă, redusă la 12% conform art. 1 și 2 din legea cametei din 1931, deci primele două motive de apel sunt neîntemeiate;

Că, de asemenea, pentru motivele din sentința apelată, pe cari Curtea de adoptă, și ultimul motiv prin care apelanții susțin că greșit tribunalul a admis citarea în cauză și a celorlalți creditori chirografari și ipotecari ai debitorilor frații Burloi, este neîntemeiat;

Că, astfel fiind și apelurile făcute de creditorii Maria N. Dumitrescu și Maior N. Dumitrescu se privesc neîntemeiate și Curtea urmează a le respinge ca atare;

Pentru aceste motive, Curtea respinge ca neîntemeiate apelurile, etc.

(ss) Al. Costin, Al. Meculescu, C. Cătuneanu.

Grefier, (ss) I. Gh. Ioniță

TRIBUNALUL ILFOV S. LA COMERCIALĂ

Audiența dela 13 Iulie 1935

Președenția d-lui HARITON UDREA, judecător

Banca Populară Sf. Petru și Pavel cu Banca Centrală Cooperativă

Ordonanța prezidențială nr. 14792

Legea cooperației. Statute. Aprobarea lor prin decret regal. Dacă decizia adunării generale care le-a adoptat mai poate să fie suspendată de presidentul tribunalului comercial când statutele au fost sancționate prin decret regal. Soluție negativă. Competința presidentului Curții de Apel.

După art. 98 din noua lege a cooperației Banca centrală cooperativă va putea funcționa pe baza statutelor adoptate de adunarea generală extraordinară, care vor fi aprobate de consiliul de miniștri și sancționate prin decret regal. Decizia adunării generale prin care s'a adoptat statutele nu mai poate fi suspendată, în conformitate cu art. 165 cod. com., de președintele tribunalului comercial, când statutele au fost sancționate prin decret regal, fiindcă suspendarea decizii ar atrage suspendarea decretului. Decretul regal fiind un act

al autorității publice, el poate fi atacat numai la instanța de contencios administrativ și cu ocazia aceasta se pot invoca toate neregularitățile anterioare. Deci suspendarea deciziei prin care s'a adoptat statutele nu la prezidentul tribunalului comercial se poate cere, ci la prezidentul Curții de Apel.

Noi președintele,

Asupra celor discutate de părți în ședința dela 8 Iulie 1935;

Având în vedere că din excepțiile ridicate de Banca Centrală Cooperativă prin procuratorul său se reține numai excepția, că decizia adunării generale extra-ordinare a Băncii Centrale Cooperative din 14 Aprilie 1935 nu se poate suspenda de această instanță, pentru considerația că această decizie, împreună cu jurnalul consiliului de miniștri, care a aprobat statutele adoptate prin acea decizie, cum și decretul regal care i-a urmat, formează un singur corp; că jurnalul consiliului de miniștri și decretul regal fiind acte de autoritate, suspendarea sau anularea lor nu se poate face de această instanță; că față de aceste susțineri, pârta a cerut respingerea cererii;

Având în vedere, că din actele dosarului și susținerile părților se constată că la 14 Aprilie 1935 a avut loc o adunare generală extraordinară a Băncii Centrale Cooperative, ținută în scopul de a-și modifica statutele, pentru a fi de acord cu noua lege a cooperatiei; că în contra deciziei adunării generale, petiționara Banca Populară Sf. Petru și Pavel, împreună cu alte bănci, au făcut o cerere de suspendare în conformitate cu art. 165 cod. com. pentru motivul că decizia adunării generale s'a luat cu călcarea legii și statutelor; că pârta Banca Centrală Cooperativă a ridicat incidentul că această cerere nu se poate îndrepta în fața acestei instanțe, fiindcă statutele băncii, eșite din adunarea generală, se aprobă printr'un jurnal al consiliului de miniștri și își capătă sancțiune prin decret regal; că în timpul pronunțării s'a și produs Monitorul Oficial nr. 157 din 12 Iulie 1935, în care a apărut acest decret; că constatându-se acestea, urmează să examinăm chestiunea ridicată;

Considerând că după art. 98 din noua lege a cooperatiei, Banca Centrală Cooperativă va funcționa pe baza statulelor aprobate de consiliul de miniștri și sancționate prin decret regal; că aceste statute după art. 113 din legea cooperatiei, trebuiau mai înainte să fie adoptate de către adunarea generală extraordinară, convocată în acest scop de Banca Centrală Cooperativă;

Considerând că Banca Centrală Cooperativă, după art. 96 din această lege, este o societate națională de drept privat; că actele ei, din cauză că societatea este de drept privat, ar fi fost normal ca să se facă în cadrul dreptului privat; că însă legea cooperatiei, în ceea ce privește statutele, unește la aceste acte și autoritatea publică; că statutele acestei bănci fiind aprobate de consiliul de miniștri și sancționate prin decret regal, unesc la actul privat și actul autorității publice; că statutele apar astfel ca un act mixt, privat prin elaborarea lui și public prin sancțiunea pe care o capătă;

Considerând că din cauza caracterului actului, o cerere de suspendare făcută pe baza art. 165 cod. com., ridică chestiunea, că dacă se admite această cerere, suspendarea are influență și asupra actului public; că dacă se suspendă decizia adunării generale, se suspendă și efectele decretului regal care a sancționat statutele eșite din deliberarea adunării generale; că din cauza acestui rezultat, chestiunea care se ridică este aceea, dacă aceste cereri se mai pot face în fața prezidentului tribunalului comercial;

Considerând că în materie de drept administrativ, actul

sancționator este acela, care dă acces acțiunii; că actele de paratorii nu se pot ataca; că principalul în această materie este actul sancționator; că însă atunci când el se produce, cu ocazia atacării lui se pot invoca toate neregularitățile avute de actele ce au precedat actul de sancțiune al autorității;

Considerând că în situația creată de legea cooperatiei, când actul sancționator se produce, el formează un corp cu actele ce l-au precedat; că actele anterioare nu mai pot fi atacate separat, fiindcă atacarea ar avea influență asupra decretului regal, care nu poate fi atins, decât numai prin acțiune la anumite instanțe; că actul sancționator poate fi însă atacat la instanța competente și cu ocazia aceasta se pot cerceta neregularitățile tuturilor actelor ce l-au precedat; că deci normele urmate în materie administrativă se aplică și în situația creată de legea cooperatiei, putând astfel decretul regal să fie atacat, iar cu ocazia aceasta se cercetează toate neregularitățile actelor anterioare;

Considerând că dacă art. 141 d'n legea cooperatiei, în momentul înființării Casei Centrale a Cooperatiei, dă în competența comisiei de judecată depe lângă Comitetul Național Cooperatist judecarea contestațiilor cu privire la regularitatea adunării generale a centralelor, această dispoziție nu exclude aplicația art. 165 cod. com.; că atunci când sunt nereguli ce calcă statutele și legea într'un mod învederat, o cerere de suspendare a deciziei adunării generale se poate introduce în conformitate cu art. 165 cod. com.; că această cerere, atunci când nu este vorba de modificarea statulelor, se poate introduce la tribunal, fiindcă legea cooperatiei nu a prevăzut vreun organ care să aibă asemenea atribuții; că atunci însă când este vorba de modificarea statulelor sancționate prin decret regal, cererea nu se mai poate adresa prezidentului tribunalului ci ea se adresează prezidentului Curții de Apel fiindcă decretul regal fiind un act al puterii publice, suspendarea lui numai de instanța de contencios se poate face;

Având în vedere că dacă principiile arătate își au aplicația când se înființează Casa Centrală, ele își au cu atât mai mult aplicația acum, când Casa Centrală nu este înființată;

Că, în situația de acum, acțiunea de fond putând să fie făcută la instanța de contencios și cererea de suspendare bazată pe articolul 165 cod. com. se face tot la instanța de contencios;

Având în vedere că din cele expuse stabilindu-se că pentru suspendarea unei decizii a adunării generale a Băncii Centrale Cooperative, care a adoptat statutele ce s'au sancționat cu decret regal, numai prezidentul Curții de Apel este competent să i-a această măsură, în cazul acesta incidentul ridicat se găsește întemeiat și în consecință se admite respingându-se cererea făcută ca rău îndreptată la această instanță.

Pentru aceste motive, Ordonăm: admitem incidentul, etc.
(ss) **Hariton Udrea.**

A apărut Tabla de Materii a CURIERULUI JUDICIAR pe anul 1935.

Costul ei este 100 lei și se vinde numai abonaților la curent cu plata abonamentului, ca și în anii trecuți.

D nii autori de cărți cari doresc să li se recenzeze lucrările în *Curierul Judiciar* sunt rugați să trimită câte două exemplare din lucrare la redacția revistei pentru bibliotecă, altfel nu se va mai publica recenzia.